د ســـرو زرو کربنې

راټولونه او ژباړه: انــدیال ســاپی

کال ۲۰۱۷م

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کـــتاب ځانګړني

****

د کتاب نوم: د ســرو زرو کـــرښې
راټولونه او ژباړه : انـــدیال ساپی
کمپوز : ژباړن
چاپ کال : ناچاپ
چاپ شمیر: ۰۰
خپرندوی: ریـــان ټولګټې اســلامی کتابتــون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســـــریــــــزه

د ســــرو زرو کـــــربښې هغه نقل شوې ټولګټې وېناوې، لنډې او تأثیر ناکې کلمې دي چې په یوه کلکه رایه او سمه پرېکړه مشتملې دي، چې د تجربې، زیرکتیا کارونو د پوهاوی او جریانه زېږدیدلې دي.

د پند، حکمت اوغوره وېناوې په غالبه توګه له عقلمند او پوهه انسان څخه صادرېږي چې تجربو زیرک کړی وي او د مېړانې نښه یې پرې لګولې وي.

حکمتونه او غوره وېناوې په بشري نفسونو غښتلی تأثیر لري ، انسان فضیلت او غوره والي ته هڅوي او د هغه نښې ورته ښکاره کوي ، د هغې ترلاسه کولو ته یې رابولي او په خپلولو کې یې ورسره مرسته کوي.

دا ځکه چې غوره وېناوې د عقل زېږنده، د تجربې ثمره او د فکر نچوړ دی.

مونږ ته د صحابو، تابعینو، علماوو،دین د امامانو او مخکنیو پوهانو څخه ډېرې ټولګټې وېناوې او ګټور وصیتونه راپاتې دي چې د ټولنې په اصلاح، سمون، هوساینه، سرلوړی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د چارو په برياليتوب كې له مونږ سره مرسته كوي، او راته د يو روښانه او روڼ راتلونكى په لور د مشال په څير لار ښايي، چې د ټولو راټولول ناشونى كار دى خو مونږ هڅه كوو ترڅو پدې ټولگه كې ترې د خپل توان په اندزه ځينې نمونې ذكر كړو.

په پاى كې د الله جل جلاله څخه سوال كوم چې دغه كوچنى عمل د ليكوال او لوستونكو د ثواب سبب وگرځوي.

انـــديال ســـاپى
اسلامي پوهنتون مدينه منوره
٢٠١٨/٣/٣٠م

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلې پټې چارې مو اصلاح کړئ:

امام ابن القیـم - رحمـه الله- وایې :

•څوک چې خپلې پټې کړنې سمې کړي، الله تعالی به یې ښکاره چارې سمې کړي.

•څوک چې د خپل ځان او خپل رب ترمنځ اصلاح وکړي الله جل جلاله به دده او خلکو ترمنځ اصلاح وکړي.

•څوک چې د اخرت لپاره عمل وکړي الله جل جلاله به یې ددنیا اړتیاوې پوره کړي.

****

ستره جفا:

ابن حبان رحمه الله وایې:

" له دوستی وروسته دښمنی ستره جفا او تیروتنه ده، عقلمند ته یې کول ندې پکار، که چیرته وخت مو د هغی سپریدولو ته اړ کړي نو د سولی لپاره لار پریږدئ".

روضة العقلاء(١٠٢).

****

مسافر څوک دی؟

ترکماني الحنفي رحمه الله وایې:« مسافری او ناشناوالی له کورنی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيواد څخه لريوالى او له يو ځاى څخه بل ځاى ته سفر كول ندي، بلكى مسافر هغه څوک دى چې په قران او سنت عمل كوي او داسې څوک نه مومى چې پدې لاره كې ورسره مرسته وكړي، د خلكو ترمنځ ناشنا وي خو الله جل جلاله او د هغه رسول ته نږدي وي».

اللمع في البدع والحواث (٥٨٤).

****

د جومات پابند اوسئ:

سلمان فارسي أَبو الدَّرْداء ته وليكلِ، رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا:

اى وروره!

دجومات پابند اوسه، يقينا ما له رَسُولَ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلّم څخه اوريدلى دى چې فرمايل يې: "جومات د هر تقواداره او پرهيزگاره كور دى".

بزارروايت كړى (٢٥٤٩)، وگوره " السلسة الصحيحة" للألباني (٧١٦).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخلاقو ارزښت:

که په عبادت کې دی کمی هر څومره وي، خو په اخلاقو کې کمی مه کوه، شاید اخلاق دی لوړو جنتونو ته د ننوتلو کیلی شي.

****

بد ورور:

ابن حبان رحمه الله وایې:

وروړنه د سختی او اړتیا په وخت پیژندل کیږي، ځکه په راحت کې خو ټول خلک دوستان وي، بدترین وروړنه هغه دی چې د تکلیف او ضرورت په وخت کې خپل ورور ذلیله او رسوا کوي.

روضة العقلاء (٢٢١).

****

کیسه:

د والدینو سره نیکی او چلند هغه کیسه ده چې ته یې لیکونکې یې، او بچیان به دی له تا وروسته نورو ته نقلوي، نو د کیسی لیکل دی په سمه توگه وکړه.

****

د الفاظو سم انتخاب:

که چیرته ووایې: چې نیمه ټولنه بده او ناکامه ده نو ټول په غوسه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو که ووایې: چې نیمه تولنه بریالی ده نو ټول دی ویاړي.
داوړه جملې یوه معنی لري،
خبرې دی په سمه توګه انتخاب کړه تر څو پیغام دی تر نورو ورسي.

****

درب او بنده ترمنځ یې اړیکه:

د مسلمان لپاره دوه پردی دي:

- لومړی: دده او د رب ترمنځ.
- دوهمه: دده او دخلکو ترمنځ.

څوک چې هغه پرده ماته کړی چې دده او د رب ترمنځ ده، الله جل جلاله به هغه پرده لیری کړي چې دده او د خلکو ترمنځ ده.

****

د لیدو مخکی مو رب راضی کړئ:

د مؤمن لپار رب شته چې ورسره مخامخ کیږي به، او کور دی چې په کې اوسیږی به، نو ده ته پکار دی چې خپل رب له لیدو مخکې راضی کړي، او خپل کور له ورتلو مخ کې ودان کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وخت ضائع کول له مرگ ډیر زیان لري:

د وخت ضایع گول له مرگ څخه زیات سخت دی، ځکه وخت ضائع کول دی د الله تعالی او د اخرت څخه جلا کوی او مرگ ددنیا او دنیا د خلکو جلا کوي.

****

ددنیا ارزښت:

دنیا له پیل څخه تر پای د یوساعت په غم نه ارزی ، نو بیا د ټول عمر غم کول څنگه دی

****

خوښ او ناخوښه:

د نن ورځی خوښ شیان سبا ته ناخوښه او تکلیف وي، او د نن ورځی ناخوښه شیان سبا ته راحت او خوښ وي.

****

ددنیا ستره بریا:

په دنیا کې ستره بریا دا ده چې خپل ځان هر وخت په هغه څه مشغول کړئ چې دهغه لپاره مناسب او په اخرت کې ورته گټه لري.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

عقلمندي:

څرنګه عقلمند دی هغه څوک چې جنت د يو ساعت په شهوت پلوري

****

د الله جلا جلاله عظمت:

د چا په زړه کې چې د الله تعالی لويې او عظمت وی ترڅو د هغه نافرمانی ونه کړي، الله جل جلاله به يې د خلکو په زړنوکې عزتمند کړي تر څو يې ذليله نه کړي.

****

دری شيان د اخرت د ثواب پرته په دنيا کې هم ګټه لري:

- حج کول بيوزلی او غربت ختموي.
- صدقه کول د مصيبت مخه نيسي.
- نيکی او ښيګړه کول عمر زيتوي.

****

دری شيان بيرته نه راستنيږي:

- خبره چې له خولی ووځي.
- غشی چې له ليندۍ ووځي.
- او وخت چې تير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

ځلور شیان مو ځلورو ته رسوي:

- چوپتیا مو سلامتیا ته رسوي.
- نیکي او ښیګڼه مو عزت ته رسوي.
- سخا مو سرلوړۍ ته رسوي.
- شکر ویستل مو د نعمتونو زیاتوالي ته رسوي.

****

دقدرت شکرانه:

کله چې په دښمن برلاسی شوئ، نو هغه ته ښښنه د خپل برلاسیتوت شکرانه وګرځوه.

****

ریښتنی ویاړ:

دا ویاړ ندی چې ځواکمن راوپرځوي، بلکی ویاړ دا دې چې له کمزوری سره انصاف وکړئ.

****

د عقل ارزښت:

هر څه چې ډیر شي ارزښت کموي، بې له عقله چې څومره ډیریږی هغومره یې ارزښت لوړیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انسان خبرې هغه د عقل د لوړوالی استازيتوب کوي.

****

د نفس درملنه:

د خپل نفس او اروا درملنه وکړه، له ځان نه ټيټو خلکو ته وګوره ترڅو درد او لويي دی له منځه ولاړه شي.

****

مشکلات مو بايد اړيکو دپريکون لامل نشی:

کله چې مو نوکان لويږی بايد نوکان پريکړو نه خپلی ګوتی، کله چې مو مشکلات زياتيږی بايد خپلی ستونزي او مشکلات ختم کړو نه خپلی اړيکې.

****

دخلکو په اړه هغه څه مه وايه چې د ځان په اړه يې ويل بد ګنې.

****

د مينی لوړه بيلګه:

چا سره چې ستا د اخرت غم نوی نو ستا غم ورسره هم نشته

((إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ))[سُورَةُ مَريَم : ٤٥]

زه ويريږم چې ته به د الله جل جلاله په عذاب اخته شې.

ريښتنی مينه دا ده چې تا سره د هغه چا په الهی عذاب د اخته کيدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويره وى چې ته ورسره مينه لري.

****

ګناهونه پرېښودل د ذهني پياوړتيا لامل ګرځي:

له إمام مالك څخه وپوښتل شو حافظې د پياوړتيا لپاره څه شي ګټور دي؟!

هغه ځواب ورکړ: كه كوم شې ورته ګټه رسوى نو هغه دګناهونو پرېښودل دى.

الجامع للخطيب البغدادى (285/2).

****

لوځوالی:

ډير هغه شيان چې الله جل جلاله په دنيا كې حرام كړى،

په اخرت كې يې روا ګرځولى،

لكه شراب او همداسې نور ...

پرته له لوځوالى او بربنډتوب څخه چې الله تعالى په دنيا او اخرت دواړو كې حرام كړى،

بلكې زياته پرده كول د الهى نعمتونوڅخه دى،

الله جلاله فرمايې:

((إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته خو تا ته دا هوساینې شته چې نه وږی او نه لوڅ اوسېږې،
د بچیانو او فامیل غړو ته مو د جامو غوره انتخاب وکړئ، دتنګو
او لوڅو کالیو لیری اوسئ،
ځکه فامیل مو ستاسی رعیت دی او له تاسی څخه به دالله جل
جلاله په وړاندې دخپل رعیت پوښتنه کولای شی.
****

ریا څخه د ځان ژغورولو په موخه خپلی نیکې پټول:

أبي حازم المديني ویلې دی:
خپلی نیکې داسی پټی کړه لکه څرنګه چې خپل ګناهونه پټوي.
سیر اعلام النبلاء (٦/١٠٠).
****

ښه سوچ ورته وکړه:

خوښه دی چې هر چیری تښتی خو
((إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰٓ)).
هرو مرو همدا ستا د رب په لوري ورګرځېدل دي.
خوښه ده چې هر عمل کوی خو ستا عمل نامه
((لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحْصَىٰهَا)).
هیڅ وړوکی، غټ حرکت داسي ندی پاته چې پده کښې درج شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وي.
نن درخخه منل کيږی
((مِثْقَالَ ذَرَّةٍ))
ذره قدري نيکي.
خو سبا ته درخخه نه منل کيږی
((مِّلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا)).
دا ټوله ځمکه له سرو زرو ډکه جريمه هم ورکړي،
الله تعالى فرمايې:
((أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ)).
ايا تاسي انګيرلې وه چي موږ بابېزه پيدا کړي ياست او زموږ لوري ته ستاسي هيڅکله راګرځيدل نشته؟"
****

ريښتنې مړ څوک دی:
إمام ابن الجوزي -رحمه الله- ويلي دی :
" هغه څوک مړ نه دی چې له بدن څخه يې روح جلا شی ،
بلکی مړ هغه څوک دی چې په ځان د الله تعالى حقوق نه پيژنی !".
التذکرة(ص١٨).
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپلې ګناه ويريدل د ايمان نښه ده!

ابن مسعود -رضي الله عنه- وايي:

"مؤمن به خپله ګناه داسې وينې، لکه چې دا ديوی غټې ګټې(تږې)لاندې وی او ويريږی چې هغه پرې را ونه غورځيږی، او کافر به خپله ګناه داسې وينې لکه مچ چې يې د پوزې تر څنګ تير شی"

****

تير وخت:

ابن القيم رحمه الله- ويلي دی:

" د تير وخت په پښيمانی ځان مشغولول د حاضر وخت بربادول دی ".

مدارج السالکين (٣ / ٥٠).

****

دردونکي حقيقت:

يو وايې:

نيکه ته مې وويل: ولې خپلې پيسې په قران کې پټوې؟

هغه وويل: زه پوهيږم چې تاسو يې نه خلاصوی.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفکر وړ ده:

په یوه لیری پرته سیمه کې می سل کلن بوډا ولید،

تري ومي پوښتل:چې په دومره بوډاتوب کې دی د روغتیا او چټک کار راز څه دی؟

نو ویې ویل: کینه می پریښوده، صحت راته سلامت پاتی شو.

****

دردونکی حقیقت:

که چیرته مونږ پوهیدلی،

چې په غیاب کې زمونږ اړه څه ویل کیږی، نو د ډیرو خلکو په مخکی به مو موسکا نوی کړی.

****

په زړه پوری ده:

مناسب وخت د راتلو انتظار مه باسه، ښایي هیڅ کله رانشی، بلکی د ترکاڼ په څیر کار وکړه، ترکاڼ د میخ ټکوهلو لپاره خالی ځای نه گوری ، بلکی هغی د ایښودنی لپاره ځای ټاکی او په ټک وهلو سره میخ ډیر په سختۍ خپله لار څیروی،

خپلې غوښتنې وپیژنه او په کلک هوډ ورته لار څیری کړه،

ځکه متردده او حیران شخص هیڅ کړنه نشي ترسره کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

تريخ حقيقت:

له يو حکيم څخه وپوښتل شو:

چې دا اسمان ولې دومره صاف وی؟

هغه موسکی شو او په ځواب کې وويل: ځکه هلته انسانان نه اوسيږی.

****

هڅه وکړئ:

چې ځانته وفادره دوست پيدا کړئ.

ځينې سلفو ويلې دی:"ستره توښه وفاداره ورور درلودل دی".

أداب الدين والدنيا (مخ١٦١).

****

هميشه مثبت اوسئ:

ځينې خلکو ژوند څخه د خوند او ګټې اخستنې فرصت له لاسه ورکړی،

منفی اړخو نو په ټينګار او له خپل حد څخه د هغی په لويولو روږدې شوي، سره له دی يې دژوند له مثبتو برخو ځان ناخبره ساتلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

دبدلون اهم لاملونه:

پنځه شیان که چیرته بدلون وموم نو لامله يې انسان هم بدلیږی:

- قناعتونه.
- پاملرنې.
- وړتیاوې.
- اړیکې.
- رهبر او لارښود.

****

دپردیو کورونو پرده ساتل:

د خلکو کورونو ته ړانده ننوځئ او گونګې ترې راوځئ، هغوی د کورنیو چارو تفصیل او هلته اوریدلی خبرې په تاسو پوری هیڅ اړه نه لري.

****

دخپل ځان کمی پیژندل:

إمام الشاطبي د حمدون القصَّار رحمهم الله -نه نقلوي :

« څوک چې د سلفو ژوند لیک ته وگوري د سړیتوب له مرتبې څخه به دخپل ځان وروستوالې او کمی وپیژنی ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

كتاب الإعتصام(ص١٢٧).

****

دنورو ځارل پرېږده:

- خپلې کړنې وځاره، دنورو دکړنو ځارل پرېږده، ځکه د نورو نه ځارل نيمه راحت دي.
- د نورو په چارو کې تدخل مه کوه، د نورو په چارو کې عدم تدخل نيمه ادب دي.
- په ځنو حالتو کې چپ پاتی شه، ځکه چوپتيا نيمه حکمت دي.

****

دچا سپکاوی مه کوئ:

امام مناوي - رحمه الله - وايې:

" انسان لپاره مناسب دا ده چې د هيڅ چا سپکاوی ونه کړي، ښايي سپکيدونکی شخص پاک زړی، نيک عمله، او سپين نيته وي، الله جل جلاله د بندګانو سپکول، د پښيماني، ذلت او رسوايې سبب ګرځي".

فيض القدير(380/5).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عبادت کې ده سنت طريقه معتبره ده:

امام البانی -رحمه الله- وايې:

"په عبادت کې ډيروالی معتبر ندی، بلکې معبتره دا ده چې عبادت دسنت په طريقه او له بدعت څخه ليرې وی".

ابن مسعود رضی الله عنه هم دی خبری ته اشاره کړی، فرمايې:" په سنت کې ميانه روی په بدعت کې له کوښښ څخه غوره ده".

السلسلة الصحيحة(5/14).

****

دخلکو رضايت:

حسن بصري-رحمه الله-وايې:

"ما چې کله خلک وليدل چې له خپل خالق څخه نه رضا کيږی، نو پدی پوهه شوم چې ددی په څير يې له مخلوق څخه هم نه رضا کيږی".

كذب المفتري(422).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور شیان درته بریا تضمینوی:

- تر ټولو زیات کار .
- تر ټولو زیاته پوهه.
- تر ټولو زیاتې اړیکې.
- تر ټولو ښه اخلاق.

****

درې شیان مه پریږده چې ستا د ژوند پریکړه وکړي:

- بدې خاطرې.
- خلک.
- مال

****

د دریو جملو په اړه ځان ناخبره کړه:

- ما اوریدلی.
- خلکو ویلې.
- خلک به وایې.

****

د خپل ځان په اړه درې شیان مه منه:

- نور درته قناعت درکړي چې ته له هغوی ټیټ یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- خپله دا عقیده ولري چې ته له هغوی کم یې.
- په نورو باندې د لوړوالی په توان دی شک وکړي.

****

خلک او لمونځ:

علامه ابن القیم - رحمه الله- وایي:"خلک په لمانځه کې پنځو مرتبو ته ویشل کیږي:

لومړی: مرتبه:

هغه څوک دي چې د ځان سره ظلم کوي او د لمانځه په حق کې تفریط کوي، د لمانځه په وختونو، ارکانو، ټاکلی مقدار او اوداسه کې کمی کوي.

(ده ته به سزا ورکول کیږي).

دویمه: مـــرتبه:

هغه څوک دی چې لمانځه د وختونو، ټاکلی مقدار،اوداسه او ظاهری ارکانو خیال ساتی، خو د وسوسو په په وړاندی یې د نفس مقاومت پاتی راغلی وي، په لمانځه کې د وسوسو او افکارو سره پاتی کیږي.

(له ده سره به حساب کیږی).

دریمه: مـــرتبه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک دی چې لمانځه د وختونو، ارکانو او ټاکلی مقدار حفاظت او ساتنه کوي، نفس يې د وسوسو او افکارو په وړاندی مقاومت کوي، د دښمن سره په مبارزه بوخت وي ترڅو لمونځ تری غلا نه کړي.

(ښايي ده ته ښښنه وشي).

څلورمه: مـــرتبه:

هغه څوک دی چې لمانځه ته ودريږی، دهغه حقوق، ارکان،او ټاکلی مقدار په سمه توگه ترسره کوي، زړه يې د لمانځه ارکانو او سمی کړنی ته متوجی وي ترڅو کوم شی تری ضايع نشي، بل کې ټول سوچ او فکر يې د لمانځه سموالی ،بشپړتيا او پوره والی ته وي، زړه يې په لمونځ او د الله جل جلاله په بندگی بوخت وي.

(ده ته به اجر او ثواب ورکول کيږي).

پنځمه: مـــرتبه:

هغه څوک دی چې لمانځه ته ودريږی د هغه حقوق، ارکان،او ټاکلی مقدار په سمه توگه ترسره کوي، خو سره له دې يې خپل زړه د الله جل جلاله په وړاندی يخی وي، د زړه په سترگوهغه ته گوري او څارنه يې کوي، زړه يې د الله جل جلاله له مينې او لويې ډک وي، داسی وي گويا چې دا يې وينې او ليدنه يې کوي، ټولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوسې او نفسی خاطرې د مينځه تللي وی او پرده يې د ده او الله جل جلاله ترمينځه اوچته شوي وي.
د ده او نورو د لمانځه په غوروالی او لويې کې دومره توپير وي لکه ځمکه او اسمان، دا په لمانځه کې د خپل رب په رضايت بوخت وی او خپلی سترگې پری ويخوي.
(دا خپل رب ته نږدې دي).
****

زمونږ ټولنی دننی حالت دقيق انځور:

ابن مفلح الحنبلي رحمه الله وايې: "د خلکو ډير ناشنا حالت چې زما تر سترگو شو او ملاحظه می کړ، هغه دا چې: زياتره يې د هيوادنو او ودانيو په ورانيدو چغی وهی ، دخپلوانو او خپلو مشرانو په مړينه ژاړی، د رزق په کمښت افسوس کوي، د وخت او خلکو بدۍ بيانوی، د ژوند سختې يادوی ، دنرخونو لوړوالی او د حاکمانو زياتی ذکر کوی، دوی د اسلام ړنگيدل، دجوماتونو شړيدل، د سنتو مړينه، د بدعاتو خپريدل، د گناهونو ترسره کيدل وليدل او وينی يې، خو مونږ يو هم ونه ليدو چې د خپل دين لپاره يې غږ پورته کړی وي، پخپل تقصير يې ژړلی وی، د خپل عمر په بې ځايه تيريدو ښپيمانه شوی وی، زه ددی لپاره پرته ددين په اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددوی لا پروايي، او د دوی په سترګو کې د دنيا له لوی او عظمت بل لامل نه وينم.

(الاداب الشرعية لابن مفلح ٣/٢۴٠).

****

نيکمرغی په دري شيانو کې ده:

- د الله جل جلاله حکمونه پرځای کول.
- په خپله برخه قناعت کول.
- د الله جل جلاله په پريکړه راضی کيدل.

****

وخت او شپې ورځې دی وړاندې دوه انتخابه ږدي:

- يا به د نورو لپاره قدوه ګرځې.
- او يا هم عبرت.

د ځان لپاره مناسب انتخاب وټاکه!.

****

دری خبرې بايد د هر چا په ذهن کې ځای ولری:

- له مرګ څخه خلاصی نشته.
- په دنيا کې ارامی او راحت نشته.
- او د خلکو له خبرو سلامتيا نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

پوره بدله:

علامة ابن عثيمين رحمه الله وايي:

پدی پوهه شه که چیرته دی دخپل مسلمان ورور عیبونه خپاره او ښکاره کړل!

هرومرو به الله جل جلاله پر تا داسی څوک مسلط کړي، چې ستا عیبونه او نیمګړتیاوی خپری او څرګندی کړي.

تفسير سورة الحجرات (١/٥٢).

****

علم او عمل:

علامه ابن القيم رحمه الله وايي:

- که چیرته علم پرته له عمله فایده لرلې، نو الله جل جلاله به اهل کتابو د علماوو بدی نه بیانوله.
- که چیرته عمل له اخلاص پرته ګټه لرلی، نو د منافقینو بد به نه ویل کیدل.

****

شخصیت لوړونه:

د خلکو خبرې د خاورو په څیر دی، که په هوا کې وانلوځی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د قدمونو لاندې كيږي.
سالم اوسه د خلكو ژبې نه چوپ كيږي.
****

شخصيت لوړونه:

ذره بين دى يو اړخ ته كړه....
د بې ارزښته كړنو لوړول د سترتيا پرته بله مانا نه لري،
هر څه ته مناسب اهميت وركړه كه چيرى ورته له حده زيات ارزښت وركړي د هغه سره چلند به درته ستونزمن شي.
****

اتفاق:

ابن عثيمين رحمه الله وايي:
" هر هغه څه چې د خلكو ترمنځ د كينې، جلاوالى، او دښمنى لامل گرځي شريعت يې په كلكه ردوي، ځكه د اسلام سپيڅلي دين اساس د مسلمانانو ترمنځ په يووالى، محبت او دوستى بنا دي".
الشرح الممتع(143/8)
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دفکر وړ ده:

ایا زمونږ په ژوندیو تورسرو غیرت کول مهم ندی؟

ښځینه مړی د تدفین پر مهال یې محارم د قبر څنډو ته راټول شوی وی د مړی له ځای یې کړی تاو کړی وی ترڅو پردی کس ورنږدی نشی.

پرلپسی په لوړ غږ اواز کوی، جنازه پټه کړی قبر ته پرده وکړی.

دا ټولی کړنې پخپلی تور سری باندی دوی د غیرت څرگندونه کوي پداسی حال کې چې هغه په کفن کې مړه پرته وی.

خو په ژوندنی بیا د ډیرو کړنه ددی برعکس وی خپلو تورسرو ته د بې پردگی، مخ د لوڅوالی او هغه ناروا لباسونو د اغوستلو اجازه ورکوي چې هغوی بدن د اندامونو ښکارندوې کوی.

****

دردناک حقیقت:

مونږ هغه امت وو چې څه وخت مو گډې اوبزې څرولی،

د اسلام په راتلو سره مونږ داسې امت شو چې د امتونو مشرې او ساتنه مو پیل کړه،

خو کله چې مو اسلام ته شاه کړه د گډو په څیر مو نور امتونه څروی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

پرتله:

گټې له الماسو څخه ډيرى دراندى وي،
خو له الماسو سره هيڅ نه مساوى کيږي،
همدرانگه اشخاص هم،
سړيتوب او مقام يې بايد له منصب او رتبى قياس نشى بلکى په اخلاقو يې قياس شى.

****

په الله جل جلاله باورى اوسئ:

دگناه لپاره توبه شته،
د غم لپاره خوشحالى،
د تنگستيا لپاره راحت،
دسختى لپاره اسانى،
دبدبختى لپاره نيکبختى،
او د هر څه لپاره حل،
خو يوازى صبر وکړئ او په الله جل جلاله باورى اوسئ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهد رحمه الله وايي:

يقينا الله جل جلاله ديو چا د دينداریې او نيک عملی له امله د هغه بچيان او لمسيان صالحه او نيک عمله کوي.

الحلية لأبو نعيم (285/3)

****

نورو ته احترام لرل:

نورو ته احترام او درناوی درلودل هغوي ته ستا د اړتيا په معنی ندې، بلکی دا ستا اخلاق دی که څه هم هغوي يې وړ نه دي.

ستا ارزښت ستا په اخلاقو پوری تړلی دی.

****

شخصيت لوړونه:

که په ژوند کې هر څه د لاسه ورکړي، خو په الله جل جلاله باندی خپل باور له لاسه مه ورکوئ

****

دوه شيان انسان نړوي:

- په تير وخت په اړه فکر کول.
- او دنورو په کړنو ځان مشغولول.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصیت لوړونه:

زما له ناوړه اخلاقو شکایت مه کوه!

بلکې ماته په خپل ځان کې وښایه، چې باید ښه اخلاق څرنګه وي.

****

الهي رڼا:

د نورو په بدو کړنو او ویناوو راضي کیدل او پرې خوښي څرګندول هغې د کړنې په معنی دي.

الله جل جلاله فرمایې:((إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ)).

ژباړه: کله چې تاته منافقین راشي.

دغه وینا یواځې ابي ابن سلول کړې وه،

خو الله جل جلاله یې نسبت ټولو ته وکړ، ځکه دوي ټول پرې راضي ول!!

****

دوستي کله نړیږي:

د خلکو ترمنځ دوستي نه نړیږي،

مګر داچې کله یې ترمنځ ملامتیا زیاته شي، دروغ ډیر شي، پاملرنه او اهتمام کم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

تعصب:

باید تعصب یوائې د دلیل لپاره وی نه د خلکو د نظرونو لپاره

امام احمد بن حنبل رحمه الله وایې:

- **زما د مالک، شافعی، اوزعی او ثوری- رحمهم الله- تقلید مه کوئ، بلکی علم له هغه ځایه یې واخلئ چې هغوي تری اخستي دي.**
- **بیا وایې: د اوزعی راي، مالک راي، او ابو حنیفه- رحمهم الله- راي ټولې اراء او نظرونه دي، چې زما په وړاندې یو شان دی، بلکی حجت او دلیل یوائې په اثارو کې دی.**

صفة الصلاة للألباني •

****

له دریو ځان وساتئ:

- **دخوښی پر وخت له ژمنی.**
- **د غوسی پر وخت له ځوابه.**
- **او دغم پر وخت له پریکړی.**

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه کیسه خو د ژوند تګلاره ټاکی:

یو سړی عبد الملك بن مروان ته راغلی وویل:

زه دی له یو کاره خبروم هغه ورته وویل:

خبر می کړه خو دروغ به نه وایې، غیبت او منافقت به هم نه کوئ،

هغه وویل: بیا خو ماته بیرته د ستنیدو اجازه راکړه.

****

الهي ربنا:

هغه رب چې نیتونه او خاطرې ښاری، نو د کړنو او او ویناوو ښارل به یې څرنګه وی!!

الله جل جلاله فرمايي:((وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ))[سُورَةُ الْمُلْك : 13]

ژباړه: که تاسي پټي خبري وکړئ او که په لوړغږ (د الله لپاره یو شان دي)؛ هغه خو آن د زړونو په حال باندي پوهیږي.

****

د نورو سره مو اخلاق او رویه سمه کړئ:

نیکه می راته وویل:

ای بچوړیه زړونو دترلاسه کولو او زړونو دماتولو ترمنځ یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باريكه تار دى چې هغې ته اسلوب وايي.

****

شخصيت لوړونه:

كه غواړې چې زما شخصيت معلوم كړې نو له ما پوښتنه وكړه يا راسره ملتيا وكړه، كه دا دې له وسه پوره نوې،

نو زما په اړه له چا پوښتنه مه كوه، ځكه زمونږ ټولنه له كينه گرو او نفاق اچوونكو ډكه ده.

****

وهم او حقيقت:

له وهمي او خيالي مانيو څخه د حقيقت جونگړه ډيره غوره ده

****

په اړه يې انديښنه مه كوه :

كه څوک تاته رد بد وايي ستا د رسوايي او زيان هڅه كوي، دا مانا نده چې ته يې د زړه په ترلاسه كولو كې پاتې راغلې يې بلكې تا يې له ناوړه څيرې پرده پورته كړه.

****

نن سبا په زياتو انسانانو دغه متل ښه تطبيقيږي چې وايي:

ټول عمر يې ورسره ښه وكړل يوه ورځ ورسره بد وكړل د عمر ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هېروي او د ورځې بد يادوي.

****

د زړه سلامتيا:

ابن القيم رحمه الله زړه د سلامتيا په اړه وايې:

د زړه سالمتيا تر هغې نه بشپړېږي تر څو چې له پنځو شيانو سالم پاتې نشي:

- له شرک څخه چې توحيد ماتوي،
- بدعت چې د سنت خلاف کوي،
- شهوت چې د الهي امر مخالفت ته دې رابلي،
- غفلت چې د ذکر سره تضاد لري،
- خواهش چې د اخلاص سره ټکر لري.

الجواب الکافی(١٢٦).

****

ابن القيم رحمه الله وايې:«

زړه دې په درې ځايونو کې گوره:

- قران کريم د اوريدلو په وخت کې
- د ذکر په مجلسونو کې.
- د ځانلوالی عبادت په وختونو کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که پدې ځایونو کې دی ونه موند نو دالله تعالی نه سوال وکړه چې د زړه لوریینه دربانديې وکړي، ځکه ته زړه نه لري».

****

دا کار کول په ډیرو سخت وي:

مُوَرِّقٍ الْعِجْلِيِّ -رحمه الله-وايي :هغه څه چې زه يې دلسو کلونو راهیسی د کولو په هڅه کې یم خو تر اوسه پورې پرې نه یم توانیدلای،

(المعلی بن زیاد) تری وپوښتل دا کوم کار دی أبا المعتمر ؟

هغه وویل : د بې ځایه خبرو چوپ پاتی کیدل ".

طبقات ابن سعد (7/ 213).

****

شخصیت لوړونه:

هر شخص د خپل فکر او پاملرنی له زاویې د نورو کړنې څاری،

- دچا غیبت مه کوئ.
- دچا سپکاوی مه کوئ
- په چا ظلم مه کوئ
- او مه دچا په نیتونو او خاطرو کې ننوځئ

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دردونکی حقیقت:

که په اوس وخت کې درته فرضا دا ژمینه مساعده شی، چې دخپل ځان په اړه پښی شاه کیدونکی خبرې واوری،
نو له هغی چا به درته سخته صدمه ورسی چې مخامخ درته خندا کوي.

****

د وخت ارزښت:

لومړي: وخت د اسلامې تاریخ پاڼو کې:

(1) ابوبکر رضي الله عنه وايې:«الله تعالی لپاره د ورځی خپل عمل دی چې د شپې نه قبلوی او د شپې خپل عمل دی چې د ورځی نه قبلوی».

(2) عبد الله بن مسعود رضي الله عنه وايې:« په هیڅ څه دومره نه پښیمانه شوی بې له هغه ورځی چې لمر یې پریوځی، عمر می کم شي او عمل می زیات نشي».

(3) عمر بن عبد العزیز رحمه الله وايې:« شپه او ورځ په تا کې کار کوي(ژوند دی کموي)، ته په هغی کې نیک عمل وکړه».

(4) حسن بصري رحمه الله وايې:« ای بنی ادمه! یقینا ستا عمر څو ورځې دی، کله چې ورځ تیریږی ستا د ژوند یوه برخه هم له منځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځي».

(5) ځينو ويلي:«ما داسې خلک ليدلی ول چې له درهم او دينارو ښخه به يې زيات د خپل وخت ساتنه کوله».

(7) أبو العلاء المعري رحمه الله وايې:« دري شيان نه راستنيږي: وخت، ښايست او ځوانی».

(8) يحيی بن هبيره رحمه الله وايې« وخت هغه سرمايه ده چې بايد ساتنی ته يې پاملرنه وشي خو زه وينم چې له تاسی ښخه ډير په اسانی ضايع کيږي».

(9) ځينې حکيمانو ويلي:« ښوک چې يوه ورځ بې لدې تيره کړی چې کوم حق ونه سپاري، کوم فرض اداء نه کړي، کوم د خير کار ترسره نه کړي او کوم علم حاصل نه کړي نو ده د خپلې ورځی نافرمانی وکړه او له ځان سره يې زياتی وکړه».

(10) د وخت په اړه مأثوری ويناوې:

- د وخت ضائع کول د بدبختۍ نښه ده.

وخت سره زر دی.

- وخت د توری په شير دي، که ته يې پری نه کړي تا پری کوي.
- د نن کار سبا ته مه پريږده».

(c) ketabton.com: The Digital Library

(11) ابن الجوزی - رحمه الله- د وخت په اړه وايې:« انسان ته پکار دی چې د زمانی ارزښت او د وخت قدر وپيژنی، د الله له اطاعت پرته يوه شيبه هم ضايع نه کړي، په لومړيتوب سره په کې غوره کړنه او وينا وړاندې کړي، بايد د نيکی په کارونو کې يې نيت سست نوی تر څو بدن يې له کولو څخه عاجزه نشي، يقينا سلفو به د خپل وخت له هرې شيبې گټه اخستله، له عامر بن عبد القيس څخه نقل دي، يو سړی ورته وويل: ماته څه ووايه، هغه ورته وويل: لمر راونيسه».

دويم: وخت د غربی پوهانو له نظره:

(1)« فوضی هله عامه شي کله چې مونږ وخت تصادف ته پريږدو» فکتور هوجو.

(2) ايا په ريښتنې د ژوند سره مينه لري؟ که داسې وی نو وخت بې ځايه مه تيروه ځکه وخت د ژوند اصل او جوهر دي» فرانکلين.

(3) په ښه توگه د وخت حفاظت او ساتنه وکړه، ويې څاره، دغه کړنه د هر ساعت او دقيقه سره وکړه، ځکه وخت دی له گوتو څخه داسې وځي لکه خوی مار، د خپل وخت هرې دقيقی ته د ارزښتناک او سپيڅلې شی په نظر وگوره، هغی ته اهميت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګندتيا او اهتمام ورکړه» ثومان مان.

(4) هغه ستونزه چې زمونږ په نفسونو کې پټه ده، دا ستونزه نده چې مونږ وخت نلرو، بلکې ستونزه له وخت څخه په ښه شکل د ګټې اخستنې په کيفيت کې ده، د وخت- د مال برعکس- جمع او ذخيره کول ناشونې دي، ځکه مونږ يې په مصرف مجبوره يو، لکه په يوه دقيقه کې د 60 ثانيو د سرعت په څير، که زمونږ خوښه وي او کنه، خو داسې ښکارې چې وخت د ارزښت پوهی ته کم پام شوي، او دهغې په ناسمه توګه مصرف ته زيات» د.ر.أ ماکينزي.

(5) مونږ نشو کولای چې د دقيقو ستن کنترول کړو، نو بيا ستونزه د ساعت په اداره کولو کې نده، بلکې په مونږ کې ده چې ځانونه څنګه د ساعت موافق عيارکړو»د.ر.أ ماکينزي.

****

د علم په خپرولو کې سستی مه کوئ:

- ابن المبارك رحمه الله وايې :

« له پيغمبری څخه وروسته له علم نشرولو او خوررولو بله غوره درجه نه پيژنم ».

تهذيب الكمال (١٦/٢٠).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- امام ابن القيم رحمه الله وايې:

« په علم سخا او د هغې خپرول د سخا له لوړو مرتبو څخه دی، په علم سخا كول د مال له سخا بهتر دی، ځكه علم له مال څخه غوره او ارزښتناک دی ».

مدارج السالكين (٢/٢٨١).

- ابن الجوزي رحمه الله وايې:

« كه څوک خوښه گڼي چې له مرگ څخه وروسته يې نيک عمل پرې نشي نو علم دی خپور كړي ».

التذكرة (٥٥).

****

عمل او وينا مو سر يو كړئ

زبيد اليامى رحمه الله وايې:

د ابن مسعود رضى الله عنه خبرى شل كاله چوپ پاتى كړم او هغه دا: " د چا وينا چې له عمل سراه برابره نوى هغه خپل ځان رټى".

****

گټوره فائده او قيمتى وينا:

سري السقطي وايې:

د شبهاتو په پرېښودولو نشي توانيدلاى مگر هغه څوک چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهوات پرېږدي.
الطيوريات(59/1)
****

شخصيت لوړونه:
چا چې دی درناوی وکړ ته يې هم درناوی وکړه،
چا چې سپک وګڼلی، د هغه نه په لرېوالی د ځان درناوی وکړه.
****

د قناعت عينکې:
قناعت هغه عينکې دی چې په سترګو يې کړې، نو ژوند درته ښکلی ښکاري،
خو که د سترګو دی لرې کړي نو سترګی دی بيا په هيڅ شی نه مړېږي.
****

بدګمانی:
بکر المزنی رحمه الله وايي:
" له هغه خبرو ځان وساته که په کې په سمه وي نو ثواب نه درسي او که په کې خطا وي نو ګناهنګارېږي، چې هغه پخپل مسلمان ورور بد ګمانی کول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رواه ابن سعد في الطبقات(7/157)

****

دفكر وړ ده:

پخپلو جيبونو كې د صدقى پر وخت تر ټولو كم نوټ لټوو،

او بيا د الله نه غواړو چې مونږ ته پرى جنت الفردوس راكړى،

د الله په لار كې مو دصدقى كچه څومره ټيټه ده،

او غوښتنې مو څومره لوړى دي.

****

د نصيحت او نيوكى منل:

ابن قدامة المقدسى رحمه الله وايې:

"سلفو به هغه څوك خوښول او مينه به يې ورسره لرله چې هغوى ته به يې د هغوى نمګړتياوې او عيبونه ورپه ګوته كول،

خو نن سبا په غالبه توګه مونږ ته تر ټولو د بغض او كينى وړ هغه څوك دي چې مونږ ته زمونږ نميګړتياې او عيبونه راښايي".

منهاج القاصدين (١٩٦)

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغه چا سره مينه وكړئ چې درته سمه لار ښايي:

علامة ابن عثيمين رحمه الله وايي:

«هر څوک چې له تاسره په دين نصيحت نيكيو ته په هڅولو او له بديو څخه په منع كولو كې ښيگړه او مرسته وكړي،

نو دا تقاضا كوي چې ته له هغه سره مينه او محبت وكړئ،

په اوسنى وخت كې ځينو خلكو د كړنى پر خلاف،

چې ته ورته په نيكيو امر وكړئ له بديو څخه يې منع كړئ، او ورته د خير او سمى لار لارښوونه وكړئ،

نو زړه درته له كينى او بغض ډكوي،

چې دا كار هم د دين او هم د عقل خلاف دي».

شرح اقتضاء صراط المستقيم (ص 279)•

****

ريښتنى وروړلى:

امام ابن باز رحمه الله وايي:

«ورور دي هغه دي چې درته يې نصيحت او يادونه وكړه او له بدو يې خبر كړي،

نه هغه چې له تا ناخبره، لا پروا او درته چاپلوسى كوي،

په ريښتنى ورور دى هغه دي چې درته نصيحت او يادونه كوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالله جل جلاله لور ته دی رابلي،
د خلاصون لار دربشايي ترڅو يې خپله کړئ،
د هلاکت له لارى دى ويروي او دهغى ناوړه پايله دربشايي ترڅو
ترى ځان وژغورئ».
فتاوى ابن باز (14/21)•
****

حق بايد له هر چا ومنل شي:
فضيل بن عياض رحمه الله نه د تواضع په اړه وپوښتل شو،
هغه وويل:« حق ته ټيټدل، او ورته غاړه کيښودل، او له هر چا
څخه د حق منل».
تهذيب المدارج {2/680}•
****

امام سيوطي رحمه الله وايې:
د ماشومانو پنځه خويونه که چيرې لويانو د خپل رب سره درلودلى
نو وليان به ول:

- د رزق پروا نه لري.
- د ناروغۍ پر وخت له خپل رب څخه فرياد نه کوي.
- په ګډه خوراک کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د ویری پر وخت یې له سترګو اوښکې روانې وي.
- د جنګ او جګړی پر وخت د سولی په لور منډه کوي.

حسن المحاضرة (1/521)•

****

شخصیت لوړونه:

د خپل ځان د درناوی یو ډول دادي،

چې له هغه اشخاصو جلا شئ چې ستا قدر او اهمیت نه پیژنی.

****

د ناوړه اخلاقو خاوند:

په خلکو کې تر ټولو د ناوړه اخلاقو څښتن هغه دي، چې کله درڅخه ناراضه او خپه شي:

- نیکی دی هیره کړي.
- راز دی افشا کړي.
- دوستی دی له یاده وباسي.
- او هغه څه درپسی وایې چې په تا کې نوي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپتیا:

په سختو حالتو کې چوپتیا درناوی او احترام زیږوی، په خلاف د جنجال او جګړې چې د کینی او نفرت لامل کیږي.

****

عقلونه هله کوچنې شي،

چې د نورو په عقلونو مشغوله شي، او بیا هله لوړ شي چې کله یې ترکیز او پاملرنه خپل ځان ته شي.

****

نیت او عمل مو یوائې د الله لپاره ځانګړی کړئ

امام شافعي رحمه الله وایې:

«ای ابو موسی! که خپل ټول کوښښ وکړئ چې ټول خلک خوښ وساتئ نو دا ناشونی ده،

کله چې داسی ده نو خپل عمل او نیت یوائې د الله لپاره خالص کړه».

شعب الإيمان للبيهقي(10/201)

****

یوائې خوښ ښه یې لدینه چې ترڅنګ دی زر منافقین وي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ذکر اړینې فائدې:

- ابن القیم رحمه الله وایې :

د سحر او ماښام اذکار د زغری په څیر دی څومره چې یې کلک والی زیاتیږی هغومره یې څښتن ته زیان نه رسیږی، بلکی کله د زغری کلک والی تر دی ورسیږی چې غشی له ستنیدو وروسته بیرته ویشتونکی ته رسی..

- ابن عثیمین رحمه الله وایې :

د سحر او ماښام أذکار په ژغورنه کې د یأجوجو او مأجوجو له دیوال څخه پیاوړی دی د هغه چا لپاره چې له حاضر زړه نه یې ووایې..

- ابن الصلاح رحمه الله وایې :

څوک چې د سحر او ماښام د اذکارو ، د لمانځه وروسته اذکارو او د خوب د اذکارو پابندی وکړي، د الله جل جلاله له ذکر کونکو شمیرلی شي...

- ابن القیم رحمه الله وایې:

د ذکر له گټو څخه دا دی چې ذکر کونکی ته قوت او ځواک وربښی، تر دی چې له ذکر سره هغه څه شونی دی چې د ذکر پرته یې تصور نشی کیدالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ابن كثير رحمه الله وايي :

د اذكارو جاكټ واغوندئ تر څو مو د پيريانو او انسانانو له شرونو وژغورئ ،،،

روحونه مو په استغفار(ښښنه) پټ كړئ تر څو د شپې او ورځې گناهونه مو ورژوئ،،

كچيرته درته مصيبت در ورسي چې تاسو يې بد گڼئ زر دی چې تاسي به راضي او باوري شئ چې دا هغه خير دی چې د رب له لوري تاسي ته مقدر شوی دی، ځكه تاسي په رب پوری پناه نيوله ده،،

- ابن القيم رحمه الله وايي:

دا ځكه چې كله د زړه غفلت زيات شي نو كلك والی او سختي يې هم زياته شي، كله چې دالله جل جلاله ذكر وكړي دغه سختي يې داسي لېرې شي لكه څرنگه چې قوله په اور گې ولی كيږي.

*د زړه سختي د الله جل جلاله د ذكر په څير په بل څه له مينځه نه ځي.

- په هر حالت كې د خپل رب يادونه وكړئ:

ابن القيم رحمه الله وايي:

الله تعالی هيڅكله د ذكر كوونكی ژبې اجر نه ضايع كوي، بلكی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کونکی ته پرې ثواب رسي که څه هم زړه یې غافله وي ..خو دثواب ترمنځ تفاوت موجود وي.
روضة المحبین (1/309).
****

اخلاق خپلی مرتبې لري،
څومره چې دی اخلاق لوړیږی هغومره دی د خلکو ترمنځ قدر لوړیږي
****

نور د کړنو سره د چلند اسانه لار:
که د خلکو خبرو درمند کړئ،
نو خپل نفس په ډیر فکر او سوچ لا مه دردمند وه،
چې ولی یې دا وویل او ولی یې داسې وکړل،
لومړۍ په خپل رب باور وکړه او بیا پخپل ځان،
ترڅو چې هغوی ستا په څیر انسانان دی نو د ژبو پرته بل څه نه لري،
نه گټه درسولی شي او نه ضرر،
یو کار ته له خپلی اندزی زیات ارزښت مه ورکوه.
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشریت د عقلونو ډولونه:

د انسانانو عقلونه په درې ډوله دي

- لوړ عقلونه چې له افکارو او نوښتونو بحث کوي.
- متوسطه عقلونه چې له پيښو بحث کوي.
- ټيټ او کمزورې عقلونه چې له خلکو خبرې کوي.

****

علّامة ابن عثيمين رحمه الله وايي :

" د قران کريم زياته لوستنه زړه د ثبات او سلامتيا تر ټولو ستر سبب دی "

نورعلى الدرب (۲۰۱۱۲).

****

خلکو ته د اسلام ناشناکيدل:

إمام ابن القيم - رحمه الله- وايي :

((کله چې د اسلام ناشناوالی زيات شی، نو علماء به کم او کم عقل به زيات)).

زاد المعاد (۳/٤٤۳).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی عزم:

د حق په لاره کې یواځې پاتې شه، خو د باطل د لارې سر لښکر مه جوړیږه.

****

د اخرت په فکر کې شئ:

عمر بن عبد العزیز رحمه الله وایې:

اخرت مو سم کړئ دنیا به مو سمه شي، او د باطن اصلاح وکړئ ظاهر به مو اصلاح شي.

حلية الأولياء٥(/٢٦٦).

****

د نفس رضایت:

ابن الجوزی رحمه الله وایې:

د انسان ستر مصیبت د خپل نفس رضا کول او پخپل علم قناعت کول دی، چې دا ستونزه په ډیرو خلکو کې عامه شوی ده.

صيد الخاطر ابن الجوزی (مخ ٤٧٠)

****

لمونځ:

تر څو چې صحت درسره په جای نماز د وردیدو ملتیا کوی، نو تراوسه دی هیڅ هم د لاسه ندی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

سوچ او فکر ته اړتیا لري:

الله جل جلاله فرمايي: ((وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً)) او خپل ښکاره او پټ نعمتونه يې پر تاسي تمام کړي دي.

مجاهد وايي: ښکاره نعمتونه اسلام او رزق دی، او پټ نعمتونه د ګناهونو او تيروتنو پټوالی او پرده ده.

****

مه خفه کیږه:

مه خفه کیږه که یو څوک ستا قدر او احترام نکوی، ځکه دا دانسانانو طبیعت دی تر هغی د نعمت ارزښت نشی پیژندلای تر څو چې له منځه ولاړ شی.

****

په خپلو کړنو کې د دو شیانو کوښښ کوه:

- اخلاص
- د نبوی سنتو پیروی.

لدی پرته عمل به دی بیا داسی وی لکه څرنګه چې الله تعالی یې حال بیان کړی:((وَبَدَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ))[سُورَةُ الزُّمَر : ٤٧]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الله لخوا به دوی ته هغه څه څرگند شی، چې هیڅکله یې د هغه فکر نه دی کړی.

مجاهد وایې: داسی عملونه یې کړی ول چې دوی پری د نیکیو گمان کولو خو هغه په ریښتنی گناهونه ول.

****

تر ټولـــو ســـتر سیاست چوپتـــیا ده

د هری قضیې او حالت په وړاندی به انسان د ژبی استعمال له دری حالاتو خالی نوی:

•اقرار کول.

•انکار کول:.

•چوپ پاتی کیدل.

د چوپتـــیا په اړه د ســـلفو وینـــاوې:

(۱) ابو العتاهیة وایې: څوک چې چوپ پاتی شو نجات یې وموند، چاچې د خیر او نیکی خبرې وکړی ښیرازه شو، چاچې له الله سره ریښتنولي وکړه سرلوړی شو ، چاچې د علم طلب وکړ پوهه یې ترلاسه کړه، چا چې چې له خلکو سره ظلم وکړو بد یې وکړل،چا چې له خلکو سره نرمی وکړه په رحمت کې شو، چا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوږ ونیو پوهه شو.

(۲) أبو الذیال وایي:چوپتیا داسی زدکړه لکه څرنگه چې خبری زده کوی، که خبری درته لارښوونه کوی نو چوپتیا دی ساتنه کوی، په چوپتیا کې به دوه ښیگړې ترلاسه کړی:

•له هغه چا به زدکړه وکړی چې له تا پوهه دی.

•او دهغه چا له جهالته به خلاص شی چې له تا ناپوهه دی.

(۳) له أکثم بن صیفی څخه وپوښتل شو په انسانانو کې دی څومره نیمگړتیاوې پیدا کړی؟هغه ځواب ورکړ: له شمیرولو زیاتی، خو ما چې شمیرلی اته لکه عیبونه دی، چې دغه ټول د ژبې په ساتنه پټیږی.

(٤) سلمان فارسی رضی الله عنه ته یو سړی وویل ماته نصیحت وکړه، هغه ورته وویل، خبری مه کوه. هغه وویل: څوک چې د خلکو ترمنځ اوسیږی نشی توانیدلای چې خبری پریږدی.
سلمان فارسی ورته وویل: که چیرته دی خبری کولی نو حق وایه او یا چوپ پاتی شه.

(٥) ابو بکر رضی الله عنه به خپله ژبه ونیوله او ویل به یې: دی زه له ستونزو سره مخامخ کړی یم.

ابن مسعود رضی الله عنه به ویل: زما دی په الله جل جلاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسم وی چې له هغه پرته بل څوک د عبادت مستحق نشته، د ځمکې پرمخ له ژبې پرته بل څه د اوږد بند وړ ندی.

(٦) وهب بن منبه وايې: ټول حکماء پدی متفق دی چې چوپتیا د پوهی او حکمت اساس دی.

(٧) شمیط بن عجلان وايې: ای بنی ادمه ته نه یې چوپ شوی، مگر په امن شوی یې، کله چې خبرې کوی نو احتیاط وکړه، یا به خبرې ستا لپاره دلیل وی او یا به پر تا دلیل وی.

(٨) فضیل بن عیاض ویلې دی: حج او د الله جل جلاله په لار کې څوکی اوجهاد کول دژبې له بندولو سخت ندی، کچیرته د خپلې ژبې په اړه درسره فکر پیدا شو . نو ته په یو سخت او اړین فکر کې یې.

(٩) له عبد الله بن مبارک رحمه الله څخه لقمان د وینا اړه وپوښتل شو چې خپل ځوی ته یې ویلې: که چیرته خبری کول له سپینو زرو دی نو چوپتیا له سرو زرو څخه ده، عبد الله بن مبارک ورته وویل ددی معنا داده: که الله جل جلاله د بندگی خبرې له سپینو زرو دی نو هغه د نافرمانی خبرې پریښودل له سرو زرو څخه دی، ځکه دا دی خبری ته ورگرځی چې له گناهونو څخه ځان ساتل غوره دی له نیکیو کولو نه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا خبرې كول غوره دي كه چوپتيا؟

(١٠) د احنف بن قيس په وړاندې يادونه وشوه چې خبرې كول غوره دي اوكه چوپتيا؟ ځينو وويل: چوپتيا غوره ده احنف بن قيس وويل خبرې غوره دي، ځكه د چوپتيا ګټه له خپل خاوند پرته بل چاته نوي، او غوره خبرې هر اوريدونكي ته ګټورې وي.

(١١) د عمر بن عبدالعزيز په مخكې يو عالم وويل: له پوهې سره چوپتيا داسې ده لكه سره د علمه خبرې كول، عمر بن عبد العزيز ورته وويل:زه اميد لرم چې له ددې دواړو څخه به په ورځ د قيامت سره له علمه خبرې كونكې غوره وي، ځكه خبرو ګټه يې نورو ته ده او دچوپتيا ګټه يې ځانته ده،

هغه ورته وويل: اې امير المؤمنينه د فتنې وينا په اړه څه وايې: نو عمر بن عبد العزيز په ژړا شو.

(١٢) عمر بن عبد العزيز رحمه الله ويلي دي:" چاچې خپلې خبرې له عمله حساب كړې، پرته له ګټورې وينا به يې خبرې كول كم شي، ځكه زياتره خلك خبرې له خپل عمله نه حسابوي، په هغه كې له حده وځي او په اړه يې فكر نكوي.

(١٣) له سليمان بن عبد الملك څخه نقل شوي چې ويل به يې:" چوپتيا د عقل خوب او خبرې يې ينبوالې دي، چې يو حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بل حالت پرته نه تکمليږي، خبرې او چوپتيا دواړه اړين دي.

(١٤) خو دچوپتيا په هکله غوره وينا د عبيد الله بن أبي جعفر ده چې وايي: کله چې يو څوک په مجلس کې خبرې کوي او له خپلو خبرو په تعجب کې شي نو چوپ دې شي، او که چوپ وي او له خپلې چوپتيا په تعجب کې شي نو خبرې د پيل کړي.

هغه چوپتيا چې غوره گڼلې شي او سلفو يې په اړه تيزي ورکړي: د ناروا او يا دهغه مباح خبرو پريښودل دي چې انسان د حرامو لور ته رابلي، او له هغه چوپتيا منع شوي، چې سره له توانه د حق او يا هغه روا وينا پريښودل وي چې په هغه کې خير او شر مساوي وي.

کله خبرې کول گټور دي او کله چوپتيا او په کوم ځای کې کوم يو مناسب دي:

(١٥) ابن القيم رحمه الله وايي: "ژبه دوه ستر افتونه لري که انسان له يو څخه خلاصي بيامومي نو له دويم څخه نشي خلاصيداي:

د خبرو افت او د چوپتيا افت، کله هر يو يې په خپل وخت کې له بله ستره گناه وي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حق څخه چوپ کیدونکی گونگ شیطان دی ، د الله تعالی څخه سرغړونکی، ریاکار او غوړه مال دی کله چې د خپل نفس په اړه ونه ویریږی.

په ناروا او باطله وینا کونکی هم ویونکی شیطان او د الله جل جلاله نافرمانه دی، زیاتره خلک په خپلو خبرو او چوپتیا کې بی لاری او ددغی دو ډولونو ترمنځ دی.

خو مینځ لارې بیا د سمی لاری څښتانان دی، خپلی ژبی له نارواو ساتی او په هغه څه یې خلاصوی چې دوی ته په دنیا او اخرت کې گټه رسوی، له دوی به هیڅ یو ونه وینی چې داسی خبری وکړی چې له فایدی پرته دی ضایع شی، بی لدی چې په اخرت کې ورته زیان ورسوی، یقینا د قیامت په ورځ به انسان د غرونو هومره له نیکیو سره راشی خو وبه وینی چې ژبی به ورته ټولی ړنگی گړی وی، او یا به دغرونو هومره له گناهونو سره راشی خو وبه وینی چې ژبی به ورته د الله جل جلاله د ډیر ذکر له امله ټول ختم کړی وی.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ریښتني نیکمرغي:

عبد الرحمن السمیط رحمه الله وایي:"زه پدې وپوهیدلم چې ریښتني نیکمرغه د نورو زړونه خوشحالول دي".

****

څلور رباني وعدې

﴿ لئن شکرتم لأزیدنکم ﴾

که شکر مو وویست څه به درته نعمت زیات کړم.

﴿ فاذکروني أذکرکم ﴾

ما یاد کړي څه به تاسو یاد کړم.

﴿ ادعوني أستجب لکم ﴾

ما راوبلي څه به ستاسو غوښتنې ومنم.

﴿ وما کان الله معذبهم وهم یستغفرون ﴾

ندي الله جل جلاله عذاب ورکونکي دویته پداسی حال کې چې دوی ښښنه غواړي.

****

دا ډیر شرم دی:

چې ته په هغه څه ویاړی، چې ستا کړنه نده،
پخپل ښائست مه ویاړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپل نسب مه ویاړه،
ځکه ته دی له موره پداسی حال کې زیږدلی یې چې د رنگ،
صحت او نسب اختیارونکی نوی،
که د خلکو احترام نه کوی نو د خپل خالق احترام وکړه
یواځې پخپلو اخلاقو ویاړه چې ستا کړنه ده
****

غربت:

په غربت او بیوزلی کې تر ټولو غوره دا ده، چې مصلحت له ملگرو دی لیري ساتی.
****

دټولنیزو رسنیو استعمال:

خواله رسنیو د استعمال پر وخت مو باید دا ایت په پام کې وی
((يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ)). (سُورَةُ النُّور٢٤).

هغوی دي هغه ورځ نه هیروي چي کله د هغو خپلي ژبي، خپل لاسونه او پښې به د هغو په کړو وړو شاهدي ووهي.
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړتیا:

اړتیا سپین بږیری هم توپ وهنی ته اړ کوي.

****

عقل:

یواځی دا پوره نه ده چې ته ښه او پیاوړی عقل ولری، بلکی مهمه او لازمه دا ده چې ته یې ښه او پر ځای استعمال وکړی.

****

تل خیرخواه اوسه:

- د نورو سوکالی ستا خوښی نه ختموی.
- د نورو مالداری ستا رزق نه کموی.
- دنورو روغتیا ستا صحت ته زیان نه دی.

تل پاک نفسه او خیرخوا اوسه، د نورو لپاره هغه څه خوښ کړه چې د ځان لپاره یې خوښوی.

****

شخصی ژوند د تنظیمونی شپږگونې قواعد:

- له استعمال وروسته ټول شیان خپل ځای ته رسوه.
- له استعمال وروسته خلاص کړی شیان قلفوه.
- غورځیدلی شیان خپل ځای ته اوچتوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ویستلی جامی (کالی) خپل ځایو ته راځوړندوه.
- کوم شیان چې رغونی ته اړتیا لری هغه روغوه.
- د اړتیا وړ شیان له ځان سره یاداشت کوه.

****

د زړه تنگستیا:

زړه می راتنگ شو له نیکه می وپوښتل چې څه وکړم؟

هغه راته په ځواب کې وویل: ای بچوړیه!

په دری شیانو خپل وخت مه ضائع کوه:

- په تیر شوی کار افسوس ځکه هغه نه راستنیږی.
- خپل ځان له نورو سره پرتله کول، ځکه دا کار کومه گټه نه لری.
- ټولو خلکو د رضایت هڅه، ځکه دا ناشونی ده.

****

گناهونه علم له مینځه وړی:

ابن تیمیة-رحمه الله-وایې:

ځینی گناهونه گټور علم له مینځه وړی، بلکی ځینی یې د شته علم د هیرولو لامل کیږی

مجموع الفتاوی:(١٤/١٦٠).

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

د بچيانو روزنه

ولې ډير زر خپلو بچيانو سره اعصاب له لاسه ورکو؟!!!

- نسبت لويانو ته هغوی په خبره کم پوهيږی.
- د هغوی روزنه صبر او پرلپسی کوښښ ته اړتيا لری.

په ياد ولری چې زمونږ چغی هغوی ته زيان رسوی او له مونږ يې ليری کوی.

****

اعتذار

که چيری ستا په نفس د عذر وړاندی کول سخت وی، نو په ياد ولره چې ستا ناوړه کړنې د نورو په نفسونو سختی دي.

****

بايد پر يو بل رحم وکړو:

کچيرته انسانانو د زړونو ليدل ممکن وی، نو د هر زړه دردونکی کيسې به د لوستی وي،

راځی چې په يو بل رحم وکړو، ښايي الله جل جلاله پر مونږ رحم وکړی.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا ارزښت په تا پوری تړلی:

خلکو ته په ځان ښوونه ژوند مه تیروه په دی تمه چې څوک دی خوښ کړی،

ستا ارزښت په نورو کې نه دی،

بلکی ستا په داخل پوری تړلی دی.

****

په ځان باور:

په ځان باور دا عقیده لرل ندی چې ټول خلک دی تا خوښ کړی،

بلکی دا عقیده لرل دی چې د خلکو خوښی او نه خوښی ستا په شخصیت اغیز ونه کړی.

****

د هیڅ چا سپکاوی مه کوه:

مرغان میږیان خوری خو چې کله مړه شی بیا یې مږیان په خوراک پیل کوی،

حالات بدلیږی....

د هیڅ چا سپکاوی مه کوه،

که نن ځواکمن یې نو په یاد ولره چې زمانه له تا ډیره ځواکمنه ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جاهله ګیله مه کړئ

إمام الذهبي-رحمه الله- وايي :

جاهل د خپل ځان رتبه او قدر نه پيژنی، نو څرنګه به د بل چا رتبه او احترام وپيژنی.

سير أعلام النبلاء (٣٢١/١١).

****

د احترام پر ځای يې سپکاوی مه کوئ:

شرمخ سره لدی چې ستر خطر دي خو خلک يې ستاينه کوی،

او سپی سره له دی چې د خلکو ځوکی کوي دوی يې سپکاوی کوی،

همداسی ډير خلک دهغه چا سپکاوی کوی چې خدمت يې کوی،

او هغه چا ته احترام لری چې سپکاوی يې کوی.

****

د خپلو ګناهونو پلټنه وکړئ

((وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ)). ((سُورَةُ الشّورىٰ : ٣٠))

پر تاسي چي هر مصيبت راغلی دی، ستاسي د خپلو لاسونو له عملونو څخه راغلی دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

په سمه لار د تللو پایله

الله جل جلاله فرمایي:

((وَأَلَّوِ اسْتَقَٰمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَٰهُم مَّآءً غَدَقًا))

ژباړه: که خلك په ثبات سره پر سمه لاره تللي وای، نو موږ به هغوی ښه خړوبه کړي وای.

****

له اسلام پرته بل دین الله ته د منلو وړ ندی

علامـــةُ ابنُ عُثیمین -رحمهُ اللهُ-وایي:

که هر څوک فکر کوی چې د ځمکی پر مخ الله جل جلاله ته د اسلام پرته بل دین د منلو وړ دی، هغه کافر دی چې په کفر کې یې هیڅ شک نشته دی.

مجموع الفتاوی (٣/٢١).

****

د نظر ساتنې په اړه د سلفو ویناوې

- أنس -رضي الله عنه- ویلي دی:

کله چې دی تر ځنګ ښځه تیریږی نو سترګې پټه کړه تر څو له تا واوړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الورع لابن ابي الدنيا (٧٢).

- ابن عمر -رضي الله عنه- وايي:

د خلکو کورونو او ودانیو ته ورښکاره کیدل د امانت له ضایع کیدو شمیرل کیږی.

الورع لابن أبي الدنيا(٧١).

- له قیس بن الحارث روایت دی وایي:

سلمان -رضي الله عنه-ویلی:" چې مړ شم بیا راژوندی شم بیا مړ شم بیا راژوندی شم بیا مړ شم بیا راژوندی شم دا ماته ډیره اسانه ده له دی نه چې دمسلمان عورت ووینم یا هغه زما عورت ووینی.

الزهد لأحمد (١٩٢).

- حاتم -رَحِمَهُ اللهُ- وايي:

شهوت دری ډوله دی:

- دخوراک شهوت.
- دخبرو شهوت.
- د د نظر او لیدنی شهوت.

خوراک په ډاډ ،ژبه په رښتیا، او نظر په عبرت اخستنی کنترول کړه.

شعب الإيمان للبيهقي (٥/٥٧١٢).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- له وکیع -رَحِمَهُ اللهُ- روایت دی وایې:

مونږ له سفیان الثوري سره د اختر په ورځ ووتلو نو وویل: لومړی هغه څه چې مونږ به پرې نن پیل کو د خپلو نظرونو ساتنه ده.

الورع لابن أبي الدنیا (٦٦).

- أبي حکیم وایې:

حسان بن أبي سنان د اختر په ورځ ووتلو کله چې کور ته راستون شو ښځې ورته وویل: څومره ښائسته ښځې دی نن ولیدی؟ کله چې یې ترې پوښتنه زیاته کړه هغه وویل: تباه شی ما له خپلې غټې گوتې پرته بل څه ته نه دی کتلي تردې چې تاته راستون شوم.

الورع لابن أبي الدنیا (٦٨).

- علاء بن زیاد وایې:

خپل نظر د ښځې په څړوکې پسې مه پسې کوه ځکه نظر په زړه کې شهوت پیدا کوی.

الزهد لأحمد (٣١١).

- إبراهیم بن أدهم ویلې دی:

باطل ته ډیر کتل زړه نه د حق پیژندل ختموی.

حلیة الأولیاء (٢/٨).

(c) ketabton.com: The Digital Library

- قال ابن القيم -رحمه الله-:

د نظر په ساتنه صبر ډير اسان دی په هغه درد باندی د صبر نه چې له نظره پيدا کيږی.

الجواب الکافي (١٥٣).

- ابن القيم -رحمه الله- وايې:

د نظر له افت څخه دادی : چې افسوس، اسويلې او درد په ميراث کې پريږدی يو کس به وينې چې نه بيا په هغه کار برلاسه وي او نه تری صبر کولای شی.

الجواب الکافي (١٥٣).

- مجاهد -رحمه الله- وايې:

له حرامو څخه نظر ساتل د الله جل جلاله مينه په ميراث کې پريږدی.

فتاوی ابن تيمية (١٥/٣٩٤).

****

د تيروتنی اصول:

إمام ابن القيم رحمه الله ويلې :

دخطايې او تيروتنی دری اصول دي:

- لومړی تکبر او لويې چې ابليس يې په خپل انجام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسو.

- دویم حرص چې ادم علیله السلام یې له جنت څخه راوویست.
- دریم کینه چې انسان یې د خپل ورور په وژنه جرات مند کړ.

څوک چې له ددری واړو وساتل شو نو له شر څخه په امن شو:
کفر له لویې مینځته راځی،
گناهونه له حرص څخه،
ظلم او زیاتی له کینی څخه».
(الفوائد_ ۱/ ۵۸)).

****

دبدعاتو مخنیوی

إمام الأوزاعي رحمه الله وايي:
"کله چې بدعت پيل شی،
او اهل العلم یې انکار ونکړی، نو وروسته بیا سنت وگرځی".
التعديل والتجريح للباجي المالكي (٤٦/١).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغړ لوړول سړيتوب ندى:

كه چېرى سړيتوب دغړ په لوړوالى كې وي،

نو سپى به په سړيتوب او نروالي كي د ټولو سردار و.

****

له ځانه پيل وكړه!!!

ددي پر ځاى چې دفتوى پر كرسى ناست او پر نورو تور پورى كوى.

خپل ځان داصلاح كوښښ پيل كړه.

****

له ځان وروسته گناه مه پريږده

نيكمرغه هغه دى،

چې له مړينى سره يې گناهونه هم مړه شي.

****

د عبادت خوند:

امام أحمد بن حرب رحمه الله وايې:

"پنځوس كاله مى دالله جل جلاله عبادت وكړ،

خو دعبادت خوند مى تر هغه احساس نكړ ترڅو چې مى لاندي شيان پريښودل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دخلكو خوښی مې پرېښوده ترڅو وتوانیدم چې حق ووایم.
- دبې لاری خلکو ملګرتوب مې پرېښود نو دنیکانو له ملګرتیا برخمن شوم.
- د دنیا خوندونه مې پرېښودل پرځای مې داخرت خوندونه ومووندل.

سیر أعلام النبلاء (٣٤/١١).

****

د نورو پرده ساتل

که غواړی چې دالله جل جلاله لوری په پرده کې پاتی شي،
نو هغه دهیڅ یو بنده بې پرده ګي مه کوه.

****

په عمل كې د سنتو پیروی

إمام ابن القیم رحمه الله وایې:
داخلاص او رسول صلی الله علیه وسلم له پیروی پرته عمل داسی دي،
لکه مسافر چې خپل پنډوکی(پیټی) کې شګې بارکړی وي،
چې دپنډوکی له دروندوالی پرته ورته بله کومه ګټه نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الفوائد(٤٩).

****

د گناهونو ناوړه پایله:

څومره خلک دی چې په غاړه کې یې دگناهونو زنځیر په اچولو سره، شیطان د اور لوری ته راکشکوي:

ابن الجوزی رحمه الله وایي:

گناهونه دگناهنگار په غاړه کې دزنځیر په څیر وي چې پرته له استغفار او توبې نه لیري کیږي.

****

صبر

دصبر په اموخت سره،

دژوند نیمی ستونزې راکمیږي.

****

تل عادله اوسه:

شیخ الإسلام ابن تیمیة رحمه الله وایي :

په ټولو واجب دي،

چې په هر حال کې، له هرچا سره عادل واوسی.،

ظلم په مطلق ډول حرام دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ وخت په هیڅ صورت جواز نلري.
منهاج السنة(٥/١٢٦).
****

د ژبې کنټرولول

مالک بن دینار رحمه الله وايې:
سلفو به ددرې خبرو سپارښتنه کوله:

- دژبې په کنټرول.
- داستغفار په زیاتوالی.
- او په ځانلوالی.

صفوة الصفوة (٢/١٦٤).
****

د استغفار فضلیت:

شیخ الإسلام ابن تیمیة (رحمه الله) وايې :
استغفار(له ربه ښښنه غوښتل)له ټولو ستره نیکی ده، مجال یې پراخه دي ،
ځوک چې په وینا، عمل، او رزق کې دکمی او زړه دتقلب احساس کوي،
نو استغفار ته دی مخه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجموع الفتاوی: (۱۱/۶۹۸).

****

د ځان اهمال دټولنی اهمال دي

ابن بادیس وایې:

" هغه څوک بل چاته گټه او فایده نشی رسولای چی دځان په اړه بې پروا وي،

په عقلی، روحی او بدنی لحاظ ځان ته پاملرنه ددی لامل کیږی چې انسان دی دنورو په اړه هم خیرخوا واوسي".

****

د زړونو ثبات:

امام أحمد بن حنبل- رحمه الله- ته دفتنی پر وخت وویل شو:

ایا نه گورې څرنگه باطل پر حق بر لاسي شو؟

هغه ځواب ورکړ:"هیڅکله داسی نده، تر څو چې زړونه ثابت وي نو تر هغی به حق غالب وي"

ربه ته مو پر حق باندی زړونه ثابت کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نورو سره ښګېږه:

داسمان دلاندې او دځمکې پر سر په هرځای کې له هر چا سره ښيګېږه او نيکی وکړه،ځکه ته نه پوهيږی چی کله او چيرته به يې بدله مومی؟!!!

****

د نيکانو بدی بيانول:

دانسان لپاره داشر پوره دی چې نيک عمله او صالحه نوی،
خو د نيکانو په اړه بد وايې!!!

****

د مرګ په اړه د خلکو يقين:

عمر بن عبد العزيز (رحمه الله) وايې:
ما داسی يقين ندی ليدلی چې د شک په څير وي، پرته د مرګ په اړه دخلکو د يقين نه، لدی امله مرګ ته تياری نه نيسي.

****

له وينا سره بائد کړنه مل وی:

وينا دښه کولو سره دی عمل هم ښه کړه،
تر څو ښه وينا او ښه عمل سره يو ځای شي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دینی پوهه فتنو څخه د خلاصی لامل گرځی:

مقبل الواداعی رحمه الله وايې:

مونږ دفتنو په زمانه کې اوسو،

واجب ده چې دالله په دین کې پوهه تر لاسه کړو،

تر څو وکولای شو په پوهی او بصیرت سره له فتنو لیری پاتی شو.

قمع المعاندین (٦١).

****

امر بالمعروف:

دهری نیکې پیل له ځانه وکړه،

ترڅو نورو د رابللو پروخت دی وینا مؤثره وي.

****

نیک عمل ژوندانه د بدلون لامل گرځي:

ابن القیم رحمه الله وايې:

که چیرته انسان خپله گناه په نیکی بدله کړي،

رب العزت به ورته ذلت په عزت، بدبختی او سزا په نیکمرغی او هوساینه بدل کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه دنرموالی اودرملنی دوه ستر لاملونه

- دقران کریم تلاوت او او په لوستنه کې سوچ فکر.
- دالله جل جلاله ذکر او یادونه.

****

کرسمس لمانځل

- دکرسمس لمانځلو دلیل یې دکال پیل وي !!
- دمولد لمانځلو دلیل یې درسول صلی الله علیه وسلم سره مینه وي!!
- د(مینی ورځ) لمانځلو دلیل یې دمینی زیاتوالی وي!!
- د مور ورځ لمانځلو دلیل یې دمور سره نیکی وي!!

او همداسی نور...

- خو کله چې ورته مخي ته درسول صلی الله علیه وسلم سنت تیر شی نو دپریښودو لامل یې سنتوالی ښایی وایې فرض خو ندی!!!!

الله جل جلاله فرمایې:

((فَمَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا))

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چغلی پایلې

چا یو نیک سړی ته چغلي پیل کړه هغه ورته وویل:

دری جنایتونه دی ترسره کړل:

- **زما او زما د ورور ترمنځ دی اړیکی پریکړی.**
- **زما خالی زړه دمصروف کړ.**
- **زما په زړه کې دی خپل احترام کم کړ.**

****

قناعت او رضایت:

چاچې دنیا کې په لړه رضایت او قناعت وکړ،

ټولی ستونزي به ورته اسانه شي.

****

ډیره دردونکی ده ځوانانو

یوسپین ږیری وویل:

ننی ځوانان اوسپنې او درانده شیان پورته کولی شي،

خودسحر په اذن سره نشی کولای چې له ځانه بړستن پورته کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزمنه ده

دا لازمه نده چې دځان لپاره په هر زړه کې ځای پیدا کړي،
ځکه دخلکو زړونو تنگ شوي،
بلکې یواځې داپوره ده چې ددوی په نفسونو کې دخپل احترام
دراټوکولو کوښښ وکړي.
****

په هر حال کې د الله جل جلاله شکر ویستل پکار دی

یونانی حکیم وایې:
مابه ژړل کله چې به خپه ابله گرځیدم،
خو هغه وخت می له ژړا بس کړل،کله چې می داسی څوک ولید
چې خپو دنشتون لامله په ځنگونو گرځیده.
****

فرق

دهغه چا ترمنځ چې دخپلو مینوالو دشمیر دزیاتولو لپاره لیکنې
کوي،اوهغه چاچې داصلاح اونیکیو دخپرولو په خاطر لیکنې
کوي دادي:

- لومړی: دخلکو دغوښتونو بندیوان دي.
- دوهم: پاچا دی که څه هم خلک یې نه پیژنی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

خپلو نیمګړتیاوو ته پاملرنه:

عکرمة رحمه الله وايي:

"ماله هغه چا کم عقل ندی لیدلی چې دځان بدې پیژنی،خو بیا هم له خلکو غواړی چې په علم او نیکی یې موصوف کړي".

تنبیه المغترین (ص: ٣٣).

****

د ښو اخلاقو ارزښت:

ابن سعدي رحمه الله وايي:

"دنفس په خوښی کې دښو اخلاقو خاص ارزښت دي، یواځی هغه خلک یي پیژنی چې تجربه کړی یي وي".

انتصارالحق : صـ (٤٦) .

****

د خوښوی او کرکی لامل:

څوک چې دی دکومو خویونو لامله خوښوی، دهغی دنشتون لامله درڅخه کرکه هم کوي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزي او مشكلات:

شيخ الاسلام ابن تيمية(رحمه الله) وايي:

"ناوړه پيښې، تكاليف اومشكلات ديخنى اوگرمى په څير دى، چې ترى خلاصى نشته، بايد انسان يي په راتللو غوسه، غمژن او سوچى نشى".

مدارج_السالكين.

****

رسنيو سره په تعامل کې احتياط

دناسمه خوړو په خوراک سره صحت خرابيږى،

خو دبې لارى اوفاسده كتاب په لوستولو سره عقل فاسديږي.

(ځيركه اوسى چې رسنى مو په عقل لوبې ونكړي).

****

قراني پيغام:

﴿ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ ...﴾ سورة يوسف : ٢٥]

دواړو كوښښ كو چې يوله بله مخكى دوازى ته ورسى،

((كله تگلاره يوه وي خو موخې او نيتونه سره جلا وي))

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوستی انتخاب:

امام شافعي-رحمه الله- وايي:

دانسان لپاره پکار ده چې ددوستی لپاره ریښتني او وفادره خلک وټاکی، لکه څرنګه چې دامانت ساتنی لپاره امانت داره او باوري خلک ټاکی.

[الانتقاء لابن عبد البر١٥٧].

****

عذر وړاندې کول:

که یو چاته دعذر وړاندی کولو موخه یواځی غرور او ځان خوښی له مینځه وړل وي،نو په هر عاقل واجب ده چې له هره تیروتنی او خطا سره عذر مل کړي.

روضة العقلاء(١٨٦).

****

د سرلوړۍ او مشرى لامل:

له ابو سفیان څخه وپوښتل شو:

دڅه لامله سرلوړی او دقوم مشر شوي؟

هغه وویل:له چاسره می بحث او جګړه نده کړی مګر داچی دسولی لپاره می لار پریښی ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نثر الدر(٣/ ١٦٧).

****

د راز ساتنى اهميت

عمر بن الخطاب – رضى الله عنه- وايې:

چاچې خپل راز پټ وساته،

اختيار به يې پخپل لاس کې وي،

اوچاچې ځان د نورو تهمت ته وړاندی کړ ، بيا دی هغه څوک نه ملامتوي چې پده بدگمانی کوي.

****

د نبوی سنتو راژوندی کول:

علامه ابن عثيمين- رحمه الله- وايې:

دا څرگنده ده چې دنبوی سنتو په راژوندی کولو دوه ځله انسان له ثوابه برخمن کيږي:

- لومړی په سنت دعمل کولو.
- دوهم سنت دراژوندی کولو.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوراج او د مسلمانانو وژنه

أيوب السختياني رحمه الله وايې:" خوارج په نومونو کې سره مختلف دي،خو په توره کې سره متفق دي".

يعنى ډلې او تگلارې يې سره جلا دي خو دمسلمانانو په وژنه سره يوه خوله او يوسلا دي.

الشريعة للآجري(٥/٢٧٤).

****

ناسمه حالات:

له مرغانو مه پوښتۍ چې ولى يي خپل استوگنځايونه پريښودل، بلکى له هغه ظروفو او حالاتو وپوښتۍ چې دوى يي کوچ کونى ته اړ کړل.

****

نصيحت

که چېرته ستا د ورځنۍ پلان لومړنۍ پريکړه دسحر لمانځه ته راويښيدل نوي،

نو دپاتى ورځى پلان دى هيڅ ارزښت نه لري.

(ځکه ته دکاميابۍ په پيل کې پاتى راغلى).

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حق څخه سرغړونه

شیخ الإسلام ابن تیمیة –رحمه الله- وایې
څوک چې حق نه منی،
الله جل جلاله به یې دباطل په منلو امتحان کړي.

****

پرته له پوهی په دین کې له خبرو ډډه وکړئ

شیخ الإسلام ابن تیمیة رحمه الله وایې:
چاچې په دین کې بې له علمه او پوهی خبرې وکړي دا دروغجن دی، که څه هم دروغ ویل یې موخه نوي.

****

موبایل:

دی ددعوت منبر کړه، نه دګناهونو هدیره.

****

غریبی د پیغور سزا:

ابن سرین- رحمه الله- ته وویل شو: کله چې یې خپله شتمنی له لاسه ورکړه، چې تاون دی زیات وکړ.
هغه ځواب ورکړ:دا هغه ګناه وه چی ما یې د څلویښت کالو راهیسی دسزا انتظار ویسته،
بیا تری دګناه په اړه وپوښتل؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وويل: ما يو چاته دناچارۍ او غريبۍ پيغور کړي و .

****

جعلي دوستانه:

کوټه اوجعلي ملګري دسورۍ په څير دي،

کله چې زه په لمر کې يم له ما وړاندې روان وي،او کله چې تورتم ته شم بيا ورک شي.

****

ورځنۍ حقيقت:

مونږ ځينې داسې اشخاص له لاسه ورکو ،

چې مړه نوي مګر په هغوی کې هغه صفات مړې شوي وي چې مونږ به د هغې له امله خوښول.

****

يو سپين ږيری راته وويل:

يو وخت زه او صحت دواړه دمال په لټه کې وو، خونن زه اومال دواړه دصحت په لټه کې يو!

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حکمت ډکه خبره

دری ډوله خلک پخپل ژوند کې مه هیروه:

- چاچې درسره په سخت او مشکل وخت کې مرسته وکړه .
- چاچې په سختو او مشکلو حالاتو کې یواځې پریخودی.
- چاچې درته ستونزې او مشکلات پیدا کړل.

****

داخلی نیمگړتیا

عبدالکریم بکار وایې:

دښمنان مو راته دروازی په سختی ټکوي،

خو تر هغی درانوتلو توان نلری تر څو چې مو ورته له دننه خلاصې کړي نوي.

****

گټور نصیحت

که غواړی چی په هیڅ کار ښپیمانه نشی، نو هر کار دالله جل جلاله درضا لپاره وکړئ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قران کريم سره تعامل:

کچيرى دهغه کسانو له ډلى څخه نه يې:

﴿يتلونه حق تلاوته﴾

چې قران کريم په حق او ريښتنى سره لولى،

نو لږ تر لږه د هغو له جملى خو شه:

﴿اقرؤوا ما تيسر منه﴾

هغه ولولى چى تاسو ته اسان وي

که اول او دوهم دواړه کارونه مو ونکړاى شو نو بيا

﴿فاستمعوا له وأنصتوا﴾

قران ته غوږ ونيسى او چوپ شى

خو په هيڅ وخت کې له قران سره اړيکه مه شلوئ.

****

د پند خبره:

هرى کندى ته له غورځيدو څخه قدم ساتل کيږي بى له قبر څخه، ځيرکه هغه دى چې دغه کندى ته دغورځيدو لپاره تيارى وکړي، ځکه انسان به په ټولو مخکنيو کارونه ښپيمانه وي پرته له هغى چې د الله جل جلاله درضا لپاره يې کړي وي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نا اميدى ځان ساتل:

ابن القيم- رحمه الله-وايي:

دخپل حکمت له مخى الله جل جلاله دخپل بنده په وړاندى دروازه نده تړلی، مگر داچې دخپل رحمت له وجی يې ورته دوه دروازی پرانستی دي.

****

انسان او مړښت:

حيوان هعه وخت خطرناک وي کله چې وږی وي، خو انسان بيا هله خطرناک او ضرری شي چې کله په خيټه موړ شي.

****

په معاصر وخت کې ستره سپارښتنه:

ابن حزم - رحمه الله تعالی -وايي:

"په حساسو مسائلو کې چوپتيا څومره غوره ده ؛ډير خلک مو وليدل چې خپلو ژبو هلاک کړل خو داسی څوک مو تر اوسه ندی ليدلی چې چوپتيا ورته زيان رسولی وي ".

الرسائل :(۱/٤۰۲) .

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدو څواب باید بد نوی:

یو کس یحیی بن معین ته کنځل وکړل،
خو هغه ځواب ورنکړ، چا ورته وویل چې ویل دی ځواب ورنکړ،
هغه وویل ما دا علم د څه لپاره زده کړي.
****

د دوستانو غداری:

ځینې خلکو ماته داسی تجربه پریخوده،
چې دهغه نه په زده کړه زه کولای شم چې څنگه دهغوی په څیر له نورو خلکو په راتلونکی کې ځان وساتم.
****

د نوی ورځ پیل:

کله چې دی نوی ورځ پیل کړه،
معنی دا چې الله جل جلاله دی په عمر کې یوه ورځ ددی لپاره ورزیاته کړه، چې ترڅو توبه وباسی او خپل نیک اعمال لا زیات کړي.
باید دغه درکړل شوی فرصت بې ځایه له لاسه ورنکړئ.
****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه شتمنی او دمال ډیریدل:

شیخ عبد الرحمن السعدی- رحمه الله- وایې:

په ریښتنې شتمنی دزړه ده نه دمال ډیریدل،

څومره شتمن او مالداره دي چې زړونه یې غریب او حرصناک وي.

****

بیوزلي:

حاتم الأصم-رحمه الله- وایې:

له بیوزلی او غربت څخه مه ویریږه، ځکه ته الله جل جلاله له اور څخه ویرولی یې ، نه له غربت او ناچاری څخه.

****

د الفاظو په سمه توګه استعمال

خبرې او ویناوې کیلیانو ته ورته دي،

که په سمه توګه یې استعمال وکړي، نو د ډیرو خلاصی خولې به پری بندی کړي،او د ډیرو بند زړونو به پری خلاص کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړونو ترلاسه کول:

که غواړی چې دنورو په زړونو کې احترام پیدا کړي،
نو دخپلې وینا او اسلوب معیار لوړ کړئ نه داچی په خلکو غږ لوړوي.
ځکه باران گلونه رازرغونوی نه برښنا.

****

اخلاق

اخلاق د دوکان په څیر دي،
چې قفل پې ژبه ده ،کله چې قفل خلاص شي نو معلومه شي چې په دوکان کي سره زر دي او که سکاره.

****

نیک عمله دښمن درته له بد ملگری غوره دي:

سفیان بن عیینة-رحمه الله- وایې:
ځکه نیک دښمن دی خپل ایمان دی له دی منع کوی چې تاته زیان او تکلیف درورسوي،
خو بد ملگری تاته دزیان رسیدو په اړه لا پروا وي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تل پاتی نیکی او گناه:

په خواله رسنیو کې دخپلو مطالبو خپرولو سره محتاط اوسئ:

که د مرگ وروسته،

تل پاتی نیکې(صدقة جارية) نشي پريخوداى، بايد کوښښ وکړئ چې تل پاتی گناهونه (ذنوب جارية) هم پري نږدئ،

****

بد يې مه گڼه:

هغه څه بد مه گڼه چې الله جل جلاله ستا لپاره غوره کړي،

کله د الله جل جلاله په غوروالی او انتخاب کې لوی مصلحت پروت وي،

چې ته پرى نه پوهيږي.

****

دپند خبره

له یوی ونی څخه یو ملیون د اور بلونی کړکې جوړيږي، خو دغه یو کړکی کولای شي ملیون ونې وسوځوي.

لدی امله په خپل ژوند کې یو منفي کړنه مه پريږده چې ستا ملیون مثبتې کړنې له منځه یوسي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

گناهنگار ته گناه څخه د خلاصي دعا

ابن مسعود-رضي الله عنه- وايې:

كله چې تاسو يو گناهنگار د گناه په كولو ووينئ، دالله له لورى ورته بد دعايې مه غواړئ،او مه ورته كنځل كوئ، بلكې دعا ورته وكړي چې الله جل جلاله ورته له دغى گناه څخه خلاصي وركړي.

التوبة لابن أبي الدنيا(مخ ٩٩).

****

د درد احساس

هغه څوک چې درد او تكليف پيژني،

په سختيو او مصبتونو كې به يې دنورو ترخنگ ولاړ ويني.

****

رينښتيا او دروغ

پدى خاطر دروغ مه وايه چې خلک راجذب كړي او تا خوښ كړي، او له رينښتياو مه ويريږه كه څه هم خلک له تا ليري كوي، ځكه دخپل ځان او نورو سره رينښتنولي يو ستر هدف دي

****

عمل:

مالک بن دينار -رحمه الله- وايې: "عمل د نه قبليدو ويره سخته ده دعمل له كولو نه".

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

بد گمانی:

په ټولنه کې یوه بشری کړي داسي ده،چې خلکو ته یواځی دنیمگړتیا په نظر گوري،

خو خپلو ځانونوته بیا دکمال په نظر گوري.

****

منفی کړنه:

زمونږ ټولنه دسترگو پر ځای په غوږونو لیدل کوي.

****

ریښتنې نیمگړتیا:

دا عیب ندی چې یو څوک دی له تا څخه غوره وي،

بلکی عیب دا دی چې ته دهغه سمعت (حیثیت)دنورو په وړاندی خرابوی،

دا ځکه چې ته نشی کولای د هغه په څیر ځان جوړ کړي.

****

چغلی:

که غواړي وپیژني چې خلک ستا په غیاب کې ستاپه اړه څه وایې،

نو هغوي ته غوږشه...!

چې ستا په حضور کې د نورو په هکله څرنگه خبري کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

هدف بايد واضح وي:

ځکه دکامیابي په وړاندي ستر خنډ دموخو ناڅرګندتیا ده.

****

په نيكو كارونو كې تيزي:

کله چې د یو چا پر مخ دخیر او نیکي دروازه پرانستل شي،

نو باید د هغي په لوردی تیزي وکړي،

ځکه دا نه پوهیږي چې کله یې پر وړاندي تړل کیږي.

کتاب الزهد للإمام أحمد-رحمه الله-

****

په گناه استمرار:

په وړو ګناهونو همیشوالي انسان دلویو او کبیره ګناهونو کولو ته اړ باسي

****

له گناه ځان ساتل:

ګناهونه سپک مه ګڼه،

ځکه کله دوړي ګناه پیل هم ژوند د ختمیدو لامل وي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رب لويی:

دګناه کموالي او وړکوالي ته مه ګوره،

بلکی دهغه رب لويې او عظمت ته وګوره چې ته يې نافرماني کوي.

****

دګناه زيان:

ابن القيم-رحمه الله-وايې:

کله چې ګناه په پټه ترسره شي نو زيان يواځې ګناهګار ته وي،

خو کله چې په ښکاره وي نو بيا يې زيان دټولني ټولو وګړو ته رسي.

****

چاپلوسی:

ځينې اشخاص تاته مخلص نوی،

يواځی خپلو ګټو دی ته اړ کړي وي چې تاته اخلاص وښايې،

کله چې يې پرتا پوری تړلي ګټې تغير شي، نو اخلاص يې هم ورسره تغير وکړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا ازموینه:

مونږ تل په دنیا کې په ازموینه کې یو،

هره شیبه کیدای شي چې له مونږ څخه د امتحان پارچه واخیستل شي او هغه ځانګړې وخت پای ته ورسي چې دالله جل جلاله له لوری ټاکل شوي،

نو....

خپلې پاڼې ته پاملرنه وکړه او د بل پاڼې ته له کتو تیر شه.

****

د خلکو تعامل:

په ژوند کې به له دوه ډولو خلکو سره مخامخ کیږی:

- لومړي هغه دي چې ستا دښه سړیتوب او خدمت له وجې ستا قدر او احترام کوي.
- دوهم هغه چې ستا ښه سړیتوب او خدمت یواځې دځان په ګټه استعمالوي.

****

د نورو په اړه فکر:

خپله خبره په خپل ځان تجربه کړه،

مخکې له دینه چې دنورو په نفسونو یې ورټک وهې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

دهغه چا په خير شه!

چې په ليدو دي خلک ووايي،

(لاتر اوسه په نړۍ کې ښيګړه شتون لري).

****

دنيکۍ بدله:

له سکندر پاچا څخه وپوښتل شو:

په پاچايي کې دي کومه يوه لاسته راوړنه ده چې ته پرې ډير خوښ يې؟

هغه وويل: پدې توانيدل تر څو هغه چاته غوره بدله ورکړم چې له ماسره يې نيکۍ او احسان کړي.

****

د خلکو رضايت:

دکاميابي راز نه پيژنم،

خو دناکامي راز دټولو خلکو درضايت هڅه ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غم او کړاو لامل:

ابن القیم رحمه الله وایي:

کړاوونه،غمونه،اوسوچونه د دو لارو مینځته راځي:

- دمال حرص او له دنیا سره مینه.
- په عبادت او نیکیو کې سستوالي.

((عدة الصابرین : ۲۵٦))۰

****

د الله جل جلاله ذکر:

نیکمرغی، ډاډ، سکون، اونفسی راحت یواځي دالله جل جلاله په ذکر(یادونه) کې دي.

****

د بدبختیو لامل:

دټولو بدبختیو لامل دالله جل جلاله له ذکر(یاد)څخه مخ اړونه ده.

****

مخ بدلونه:

خلک هره ورځ خپل مخونه بدلوي، نو خپل ارزښت دخلکو په مخونوکې مه گوره!.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ژوند نه زده كړه!

زياتره ستونزي او مشكلات له دو لاملو مينځته راځي:

- بدگماني.
- ضد او عناد.

****

نبوي رڼا:

ابن تيمية-رحمه الله- وايي:

كله چې هم خلكو خپله اړيكه له نبوی علم سره شلولي،

دفتنو په تورتميو كې ښكيل شوي،

بدعات او ناروا كړنې مينځته راغلي، او دخلكو ترمنځ شر پيدا شوي.

****

ښه او بد:

عقلمند يواځي هغه ندي چې دښو او بدو توپير وكړي،

بلكی عقلمند هغه دي چې دښو پيروي وكړي اوله بدو ځان وساتي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیکمرغۍ بشپړتیا:

دانسان نیکمرغی په دري شیانو بشپړیږي:

- دگناه څخه وروسته توبه ویستل.
- دنعمت شکریه اداء کول.
- په سختی اوتنگستیا صبر کول.

****

بریالۍ دوستي:

بریالۍ دوستي دسترگي او لاس داړیکې په شان ده،

کله چې لاس درمند شي سترگه اوښکه تویوي،او کله چې سترگه اوښکه توي کړي نو لاس یې پاکوي.

****

لویه لاسته راوړنه:

له یو حکیم څخه وپوښتل شول:

په ژوند کې دانسان تر ټولو لویه لاسته راوړنه کومه یوه ده؟

هغه په ځواب کې وویل:

په ژوند کې دانسان ترټولو ستره لاسته راوړنه دا ده چې په غیاب کې یې خلک په ښو(نیکه)یاد کړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اړينو خلكو سره مرسته:

ابن القيم -رحمه الله-وايي:

خلكو دستونزو حلولو او هغوي داړتياو پوره كولو خوند هغه څوك پيژني چې تجربه كړي يې وي.

****

اخلاقي ناروغي:

ناروغي يواځې په بدن پوري نده تړلى،

بلكي اخلاقي ناروغي هم شته. كله چې دبداخلاقه انسان وليد نو دالله جل جلاله له درباره ورته روغتيا وغواړه،

او دالله ډيره زياته شكريه اداء كړه چې له دغه مرضه يې ژغورلى يې.

****

رب د نافرمانى لامل:

كه چيرته انسان دخپل رب لوى او عظمت پيژندلي، نو هيڅكله به يې هغه دنافرماني جرأت نوى كړي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند:

دژوندانه په نظام کې:

- نه بشپړه خوشحالي شته.
- او نه تل پاتې غم.

****

چوپتیا:

یو حکیم وایې:

انسان خبرو د زده کړې لپاره دوه کاله ته اړتیا لري، خو د چوپتیا دزده کړې لپاره پنځسوکلونو ته اړتیا لري.

****

ځینې خلک:

ځینې خلک دمصنوعي ونو په څیر وي،

چې هرڅومره یې دښیګڼو په اوبو یې خړوب کړي خو بیا هم میوه نه نیسي.

****

د خلکو کړنې:

ویناوې کله دروغجني وي خو کړنې تل حقائق وايي،

له ځینو حالاتو ډیره مننه ، چې ماته یې دبشریت ریښتونې څیره

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرگنده کړه.

****

نورو د مشاعرو خیال ساتل:

د خلکو له احساساتو سره لوبې مه کوه

شاید ته پدغه لوبه کې بریالي شي،

خو خپل خواو شاه دوستان به دژوند په اوږدو کې له لاسه ورکړي.

****

سپی او غرڅنۍ:

سپی له غرڅنۍ څخه وپوښتل ته ولی په ځغاسته کې همیشه له ماڅخه مخکی یي؟

هغي ورته په ځواب کې وویل:څه دخپل ځان لپاره منډه وهم او ته یي دخپل بادر لپاره!.

که دحق لپاره له ځان څخه غرڅنۍ نشي جوړولي نو دباطل لپاره له ځان څخه د پردیو سپی مه جوړوه.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري شيان:

په دري شيانو کې گټه نشته:

- دولت چې دبخيل په لاس کې وي.
- توره چې دبوزدل په لاس کې وي.
- قلم چې دمنافق په لاس کې وي.

****

راتلونکي وخت:

علي – رضي الله عنه- وايې:

په تاسو داسي وخت راتلونکي دي چې:

- مشر به مو گناهنگار وي،
- عالم به مو منافق وی،
- کشر به مو دمشر احترام نکوي،
- مالدار به مو د غريب مرسته نکوي.

****

دکينه گر انسان نښې:

لقمان حکيم وايې:

د کينه کونکی دری نښې دی:

- کله چې يي ملگری پناه وي غيبت يي کوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

- چې حاضر شي چاپلوسي يي کوي،
- په تکليف او مصبت يي خوشحاليږي.

****

يو حکيم وايې:

دخلکو سره تعامل دليدلو اخلاقو په بنياد وکړه،

نه دهغو خبرو په بنياد چې دهغوي په اړه يي له خلکو اوری،

ځکه ډير ځله اوريدلي خبرې دهغوي ريښتونې تمثيل نکوي.

****

انسانيت:

انسان چې کله انسانيت هير کړي، بيا له حيوانه هم بدتر شي.

****

نيك عمله دوست:

ابن القيم-رحمه الله- وايي:

نيك عمله دوست درته له خپله ځانه غوره دی، ځکه خپل نفس درته په بديو امر کوي،

او نيک عمله ملگری درته تل په نيکيو امر کوي.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنورو ناوړه کړنې باید ستا د بد خوی لامل نشی

کله چې له یو هیواده ځنګل جوړشي ، نو دا مهمه نده چې ته دی هم د هغوی په څیرحیوان شي.

****

دخپل ځان احترام:

د خپل ځان احترام به دی کله دیته اړ کړي، ترڅو پخپل ژوند کې له ډیرو خلکو سره اړیکې وشلوي.

****

کله په ناخبری کې راحت وی

ټول هغه څه چې مونږ یې پیژنو زړه نه په ارامه کوي،،کله کله دزړه سکون د ځینې کارونو په نه پیژندلو کې وي!

****

له تا سره مینه لري:

ځینې خلک ستا خطاګانې او تیروتنې پلټي،

ترڅو له تا رخصت شي.

او ځینې نور بیا ستا له تیروتنو سترګې پټوي،ځکه له تا سره مینه لري!

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خلکو کې لوړ او عالي هغه دی

((چې دخلکو په اړه کمې خبرې کوي))

او پاک نفسه هغه دی

((چې په خلکو نیک گمان کوي))

او تقواداره هغه دی

((چې دخلکو په خدمت او مرسته کې هلې ځلې کوي))

****

وفادري او انسان:

سپې ته دری ورځې ډوډې ورکړه،

تر دری کالو پورې به د یاد ساتي.

انسان ته دری کاله خوراک ورکړه، په دری ورځو کې به د هیر کړي.

****

دخپلوانو ناوړه سلوک

د خپلوانو دغدر او دهوکو څخه مه حیرانیږئ،

ځکه له تاسو مخکې، یوسف علیه السلام سره خپلو وروڼو دهوکه وکړه،

سره لدی چې هغه یو پیغمبر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

****

د لمونځ اهتمام:

سعيد بن المسيب –رحمه الله- وايې:

د ديرشو کلونو راهيسي مؤذن اذان ندي کړي مگر داچې څه په جومات کې موجود يم.

****

له ځينو خلکو مرسته مه غواړه:

دڅلورو کسانو نه د هيڅ شئ په اړه مرسته مه غواړه سره لدی چې دمشکل حل دي دهغه په لاس کې وي:

- کينه گر.
- منافق.
- ذليل.
- بخيل.

****

خيانت:

په وړاندي دی دړاونکي زمرې غوره دي له دينه چې ترشاه دی خاينه گيدړه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

فتوی ورکول:

دهغه چا کار دي چې اهلیت یې ولري:

امام مالک - رحمه الله- وایې:

ما تر هغي فتوی نده ورکړې چې ترڅو زما لپاره اویا کسانو هغي د ورتیا او اهلیت گواهي نده ورکړي.

****

پټه کینه

که چیري خلک دخپل ځان په اړه دنورو د زړونو له ارادو خبر وي، نو له یو بل سره به توری په لاس مخامخ شوي وي.

****

دعلم اهمیت:

امام أحمد بن حنبل – رحمه الله- وایې:

انسان علم ته له خوراک او څښاک زیاته اړتیا لري،

ځکه خوړو او اوبو ته په ورځ کي یو ځل یا دوه ځله ضرورت پیداکیږي،

خوعلم ته دخلکو اړتیا هغوي دساه اخستلو په شمیر ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوساينه:

أبوالدرداء-رضي الله عنه- وايې:

دهوسايني او اساني په وخت كې الله جل جلاله راوبله شايد چي دمشكل او سختي وخت كې دعا قبوله كړي.

****

په علم عمل:

أبوالدرداء-رضي الله عنه- وايې:

ترهغې عالم نه شي جوړيداى ترڅو چې متعلم ونه اوسي، او ترهغې متعلم نه شي كيداى ترڅو چې په زدكړي علم عمل ونه كړي.

څه له دى ډير زيات ويريږم چې كله دخپل رب په وړاندى دحساب لپاره ودريږم اوماته وويل شي:"چې تاپخپل زدكړي علم څه عمل كړي؟.

****

د اسلامى امت راتلونكى:

شيخ ابن باز-رحمه الله- وايې:

دا امت به ناروغه وي خو مري نه، په غفلت كي به وي خو ويده كيږي نه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مه نا امیده کیږي...

خپله سرلوړي او عزت به هله ووینی چې کله د خپل رب لور ته ستانه شوي،

ځانونه مو اصلاح کړه،او دخپلو ورونو مرسته مو وکړه.

****

یحیی بن أبي کثیر-رحمه الله- وایې:

علم په جسمي راحت نه ترلاسه کیږي.

****

وصلي الله وسلم وبارك على عبد الله ورسوله محمد، وعلى آله وأصحابه أجمعين

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library